

THE IMPACT OF LIVING WITH A RARE DISEASE: BARRIERS AND ENABLERS OF INDEPENDENT LIVING AND SOCIAL PARTICIPATION

A Rare Barometer survey

Target population :

- People living with a rare or undiagnosed condition
- Family members of those living with a rare disease

10 July - 8 September 2024

10,478 respondents worldwide and
9,591 in Europe

25 languages

43 countries

1,643 diseases represented

DASHBOARD FOR EUROPE

HOW TO USE THIS DASHBOARD

In this dashboard, you will find results for every question of the Rare Barometer survey on the opinion of people living with a rare disease on newborn screening.

Please do not use results of questions for which there are less than 30 respondents.

Please refer to Rare Barometer or add the Rare Barometer logo when using the results.

LANGUAGES

You can change the language at the bottom left of this page and have access to the questions and modalities as they appeared to respondents in the 25 languages of the survey.

The translation is not available for new variables that were calculated after the questionnaire was closed and for some comments added in this dashboard.

INFORMATION

For more information:

- contact the Rare Barometer team at rare.barometer@eurordis.org
- visit the Rare Barometer website at eurordis.org/voices
- visit our newborn screening-dedicated webpage: eurordis.org/rare-barometer-survey

LIST OF CONTENTS

1. Sample information
2. Disabilities: disability rates; diversity, complexity and severity of disabilities
3. Disability assessment and barriers
4. Independent living: public support, personal assistance and living arrangements
5. Social participation: discrimination, employment, school participation, community participation and social environment

MORE ON THE SURVEY

Research questions and in-depth analysis of European results are in the **full report in English**: tiny.cc/survey/RB_DailyLife

Key results are available in the **factsheets**:

tiny.cc/RB_DailyLife_Results

Original questionnaire: tiny.cc/DailyLife_questionnaire

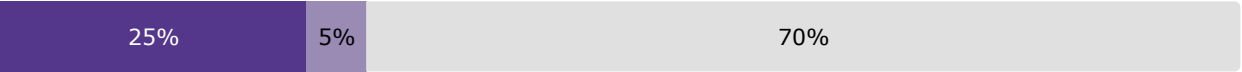
1. SAMPLE INFORMATION

**Sociodemographic characteristics,
diagnostic information**

Vai jūs atbildat uz aptaujas jautājumiem kā...?

9 591

Ierīce, ko izmanto, lai atbildētu

● PC   ● Tablet   ● Smartphone

Vidējais minūšu skaits anketas aizpildīšanai

21

Mean

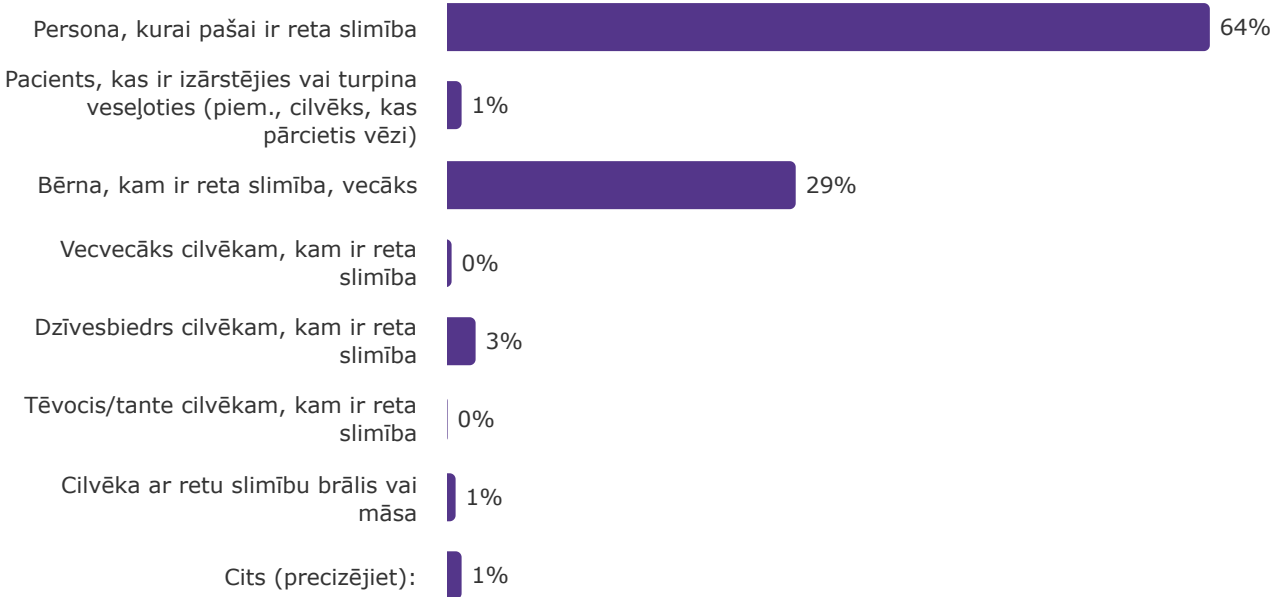
Vidējais minūšu skaits anketas aizpildīšanai

15

Median

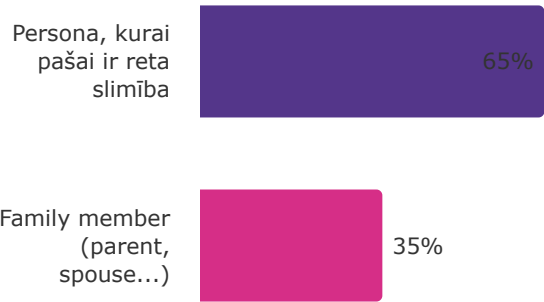
Vai jūs atbildat uz aptaujas jautājumiem kā...?

	N
Persona, kurai pašai ir reta slimība	6 136
Pacients, kas ir izārstējies vai turpina veseloties (piem., cilvēks, kas pārcietis vēzi)	123
Bērna, kam ir reta slimība, vecāks	2 816
Vecvecāks cilvēkam, kam ir reta slimība	43
Dzīvesbiedrs cilvēkam, kam ir reta slimība	240
Tēvocis/tante cilvēkam, kam ir reta slimība	19
Cilvēka ar retu slimību brālis vai māsa	82
Cits (precizējiet):	132
TOTAL	9 591

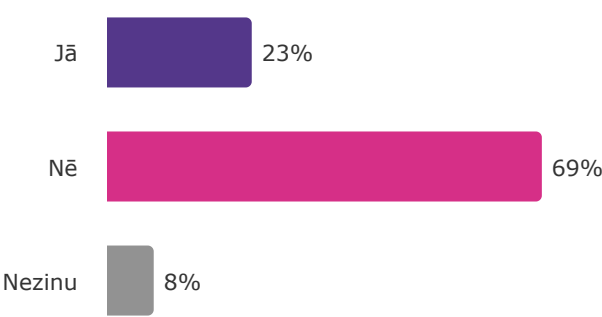
Ja "Cita", norādiet...

	N	%
Persona, kurai pašai ir reta slimība	6 260	65%
Family member (parent, spouse...)	3 331	35%
TOTAL	9 591	100%

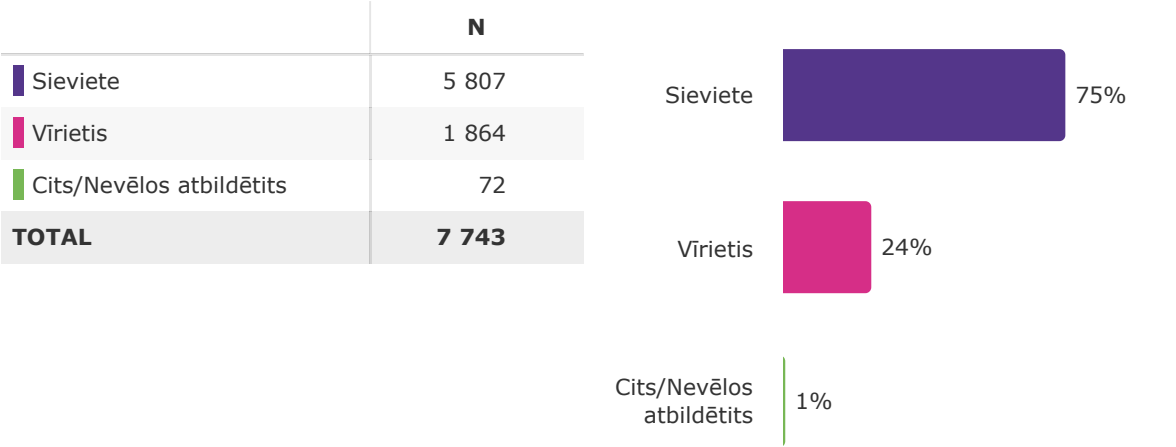

Vai esat pacienta pārstāvis, t.i., esat iesaistīts personu ar retām slimībām atbalsta politikas izstrādē?

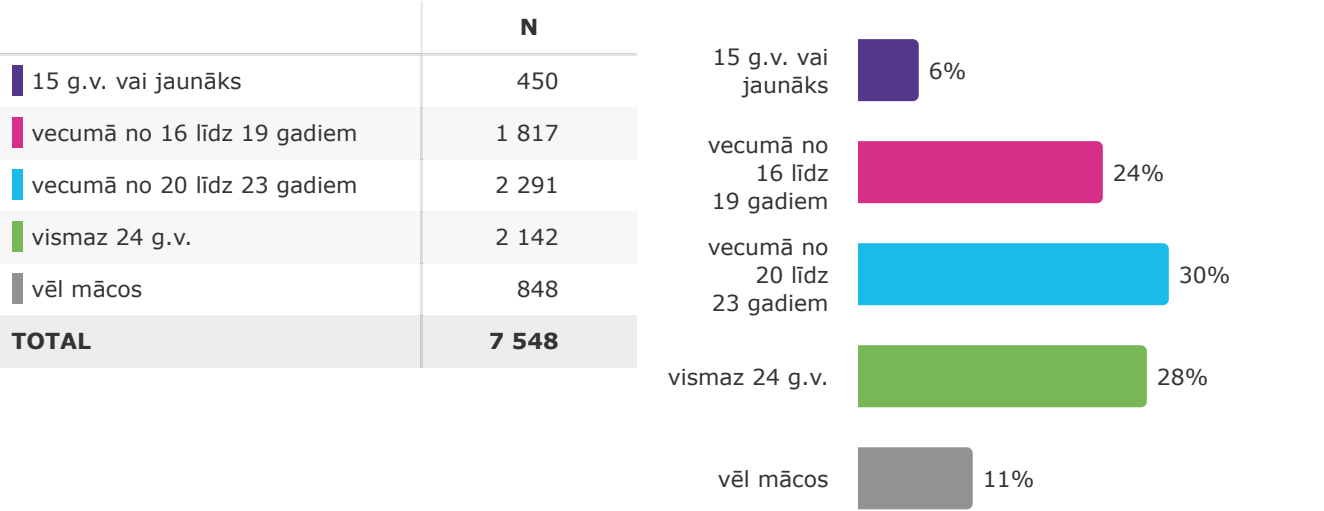
	N
Jā	2 210
Nē	6 643
Nezinu	738
TOTAL	9 591

Vai Jūs esat :

Kādā vecumā Jūs pabeidzāt pilna laika mācības? (PILNA LAIKA MĀCĪBAS – mācības ir pamatnodarbošanās (saņemts pamatskolas vai vidusskolas diploms, bakalaura, maģistra grāds u.c.))

Jūsu vecums?

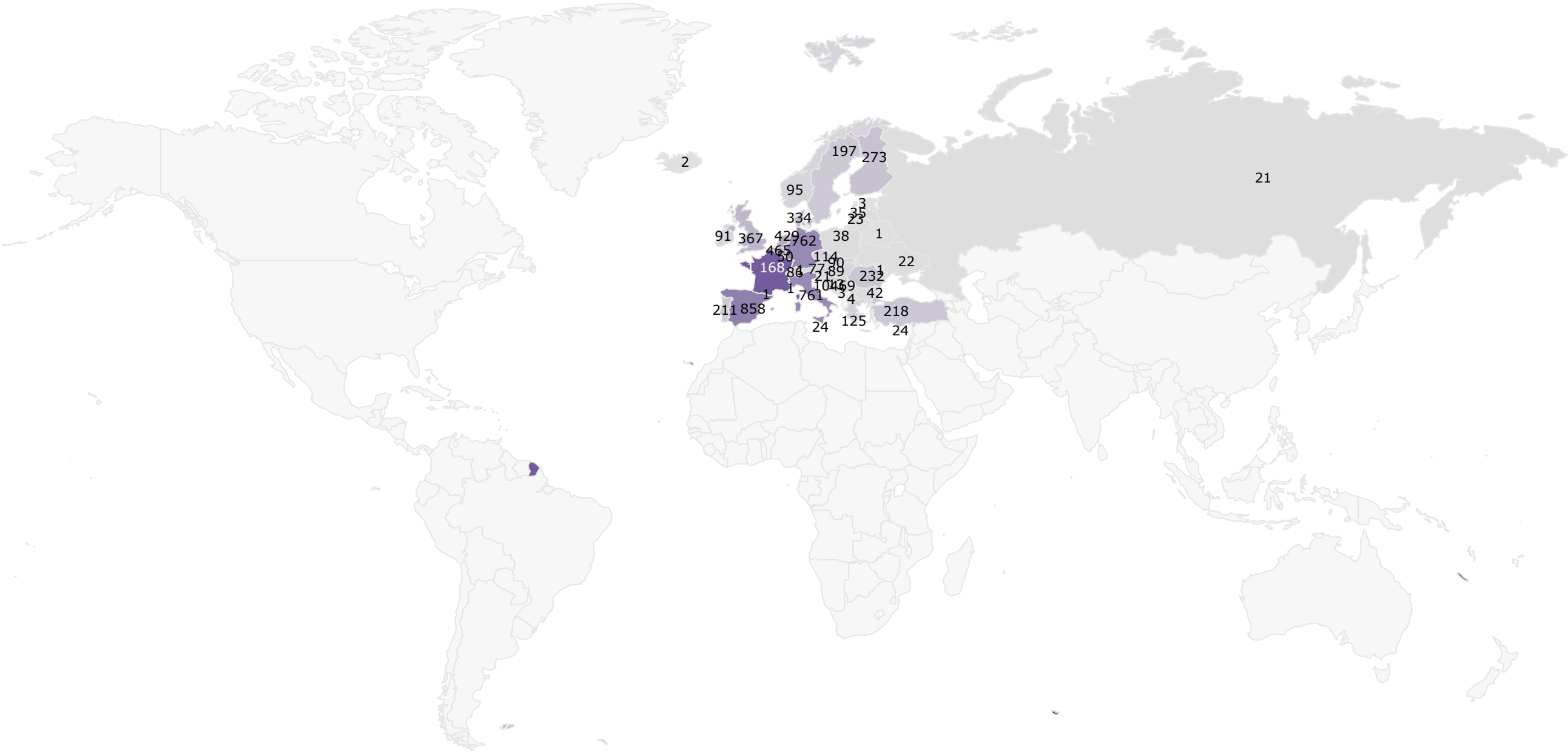
	N	%
Less than 18	31	0%
From 18 to 23	138	2%
From 24 to 29	333	5%
From 30 to 39	1 114	16%
From 40 to 49	1 833	26%
From 50 to 59	1 847	26%
60 and over	1 733	25%
TOTAL	7 029	100%

Cik vecs ir cilvēks, kuru skar retā slimība?

	N	%
Less than 18	1 611	21%
From 18 to 23	455	6%
From 24 to 29	431	6%
From 30 to 39	904	12%
From 40 to 49	1 277	17%
From 50 to 59	1 475	19%
60 and over	1 537	20%
TOTAL	7 690	100%

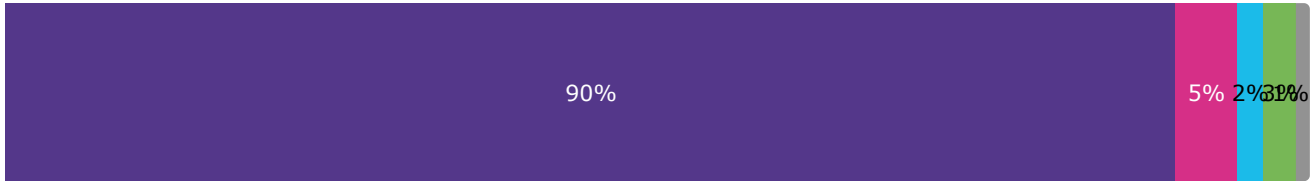

Kurā valstī Jūs dzīvojat?

Lūdzu, atlasiet teikumu, kas vislabāk raksturo jūsu vai jūsu aprūpētās personas situāciju:

	N
Es zinu retās slimības, sindroma vai anomālijas NOSAUKUMU - tas ir APSTIPRINĀTS ar atbilstošiem ģenētiskiem, klīniskiem, attēldiagnostikas, molekulāriem vai bioķīmiskiem izmeklējumiem (piemēram, biopsija, asins vai urīna analīzes)	8 624
Es zinu retās slimības, sindroma vai anomālijas NOSAUKUMU, bet tas NAV apstiprināts ar atbilstošiem ģenētiskiem, klīniskiem, attēldiagnostikas, molekulāriem vai bioķīmiskiem izmeklējumiem	456
Man ir DAĻĒJA informācija par retās slimības nosaukumu vai iesaistīto gēnu, vai slimības veidu/tipu	184
Zinu, ka šī slimība ir reta, bet NAV NOTEIKTS tās nosaukums vai iemesls NAV NOTEIKTS	242
Cits (precizējiet):	84
TOTAL	9 590

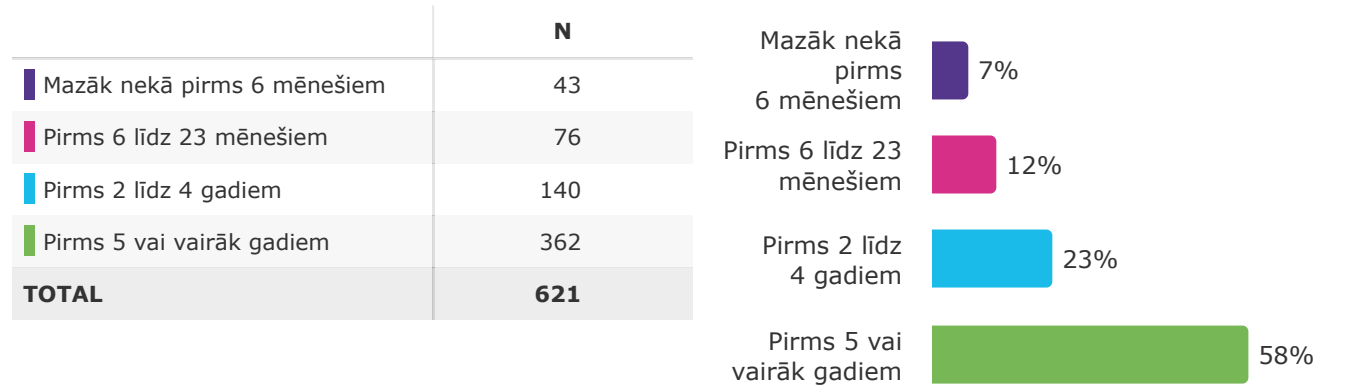

- Es zinu retās slimības, sindroma vai anomālijas NOSAUKUMU - tas ir APSTIPRINĀTS ar atbilstošiem ģenētiskiem, klīniskiem, attēldiagnostikas, molekulāriem vai bioķīmiskiem izmeklējumiem (piemēram, biopsija, asins vai urīna analīzes)
- Es zinu retās slimības, sindroma vai anomālijas NOSAUKUMU, bet tas NAV apstiprināts ar atbilstošiem ģenētiskiem, klīniskiem, attēldiagnostikas, molekulāriem vai bioķīmiskiem izmeklējumiem
- Man ir DAĻĒJA informācija par retās slimības nosaukumu vai iesaistīto gēnu, vai slimības veidu/tipu
- Zinu, ka šī slimība ir reta, bet NAV NOTEIKTS tās nosaukums vai iemesls NAV NOTEIKTS
- Cits (precizējiet):

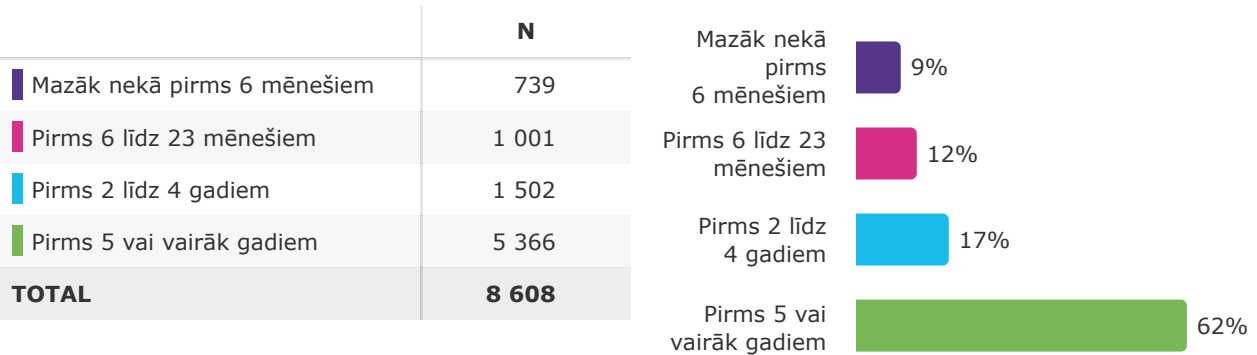
This question was only asked to people with an INITIAL diagnosis.

This question was only asked to people with confirmed diagnosis.

Ja varat atcerēties, cik ilgs laiks ir pagājis, kopš jūs pirmo reizi uzzinājāt šīs retās slimības, sindroma vai anomālijas NOSAUKUMU?

Aptuveni pirms cik ilga laika šī retā slimība, sindroms vai anomālija tika APSTIPRINĀTA ar atbilstošiem ģenētiskiem, klīniskiem, medicīniskiem attēlveidošanas, molekulārajiem vai bioķīmiskajiem testiem (piemēram, ar biopsiju, asins vai urīna analīzi)?

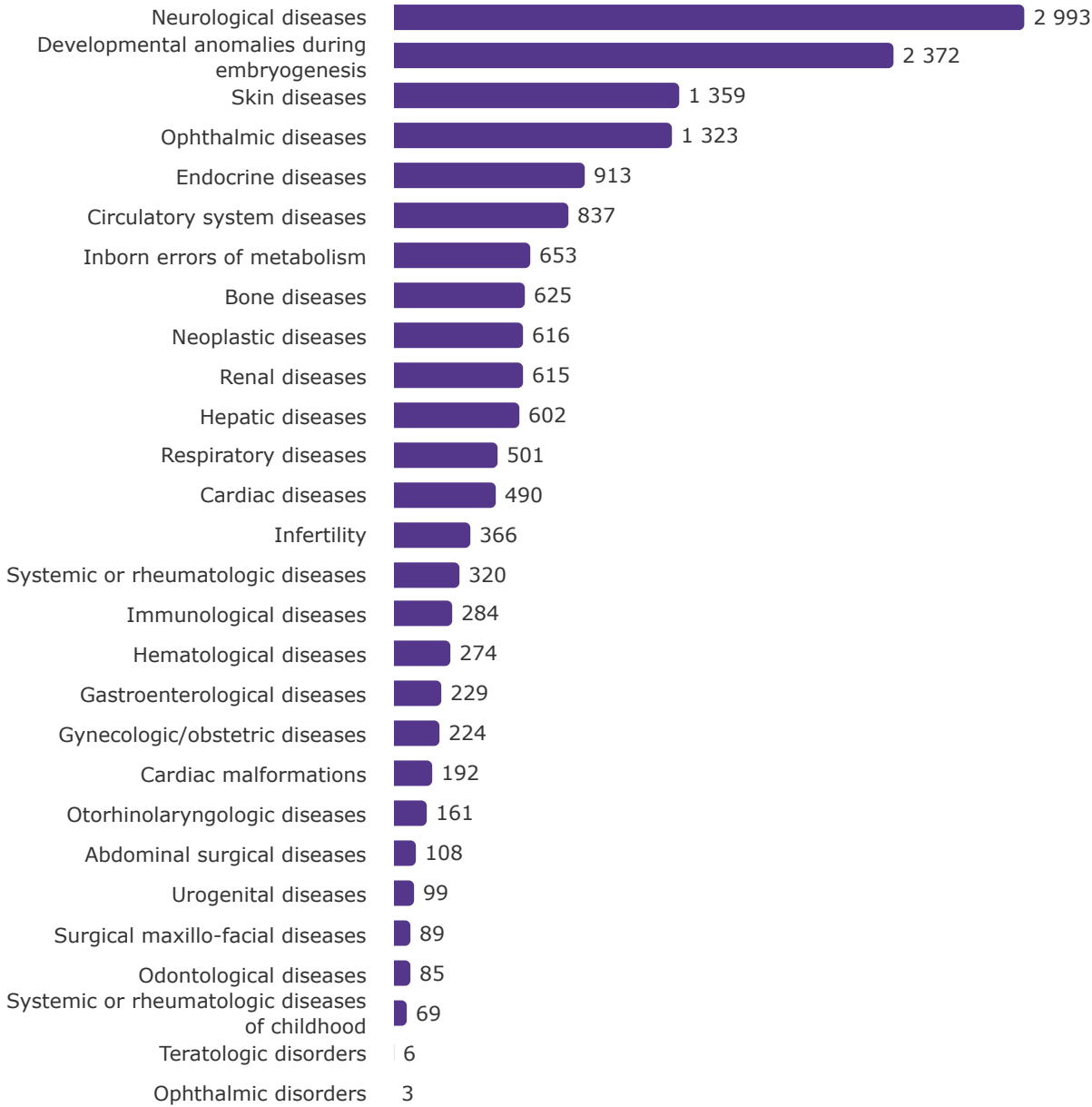
1 643

Orphacode associated nomenclature (english)	N
Hypermobile Ehlers-Danlos syndrome	243
Hereditary hemorrhagic telangiectasia	241
Addison disease	127
Myasthenia gravis	112
Sarcoidosis	107
Neurofibromatosis type 1	106
Primary sclerosing cholangitis	96
22q11.2 deletion syndrome	68
Autoimmune hepatitis	67
Cystic fibrosis	67
Phenylketonuria	65
Williams syndrome	60
Systemic sclerosis	52
Marfan syndrome	51
Friedreich ataxia	50
Tuberous sclerosis complex	50
Classical Ehlers-Danlos syndrome	49
Common variable immunodeficiency	48
Hereditary spastic paraplegia	48
Facioscapulohumeral dystrophy	46
Behçet disease	45
Primary lymphedema	45

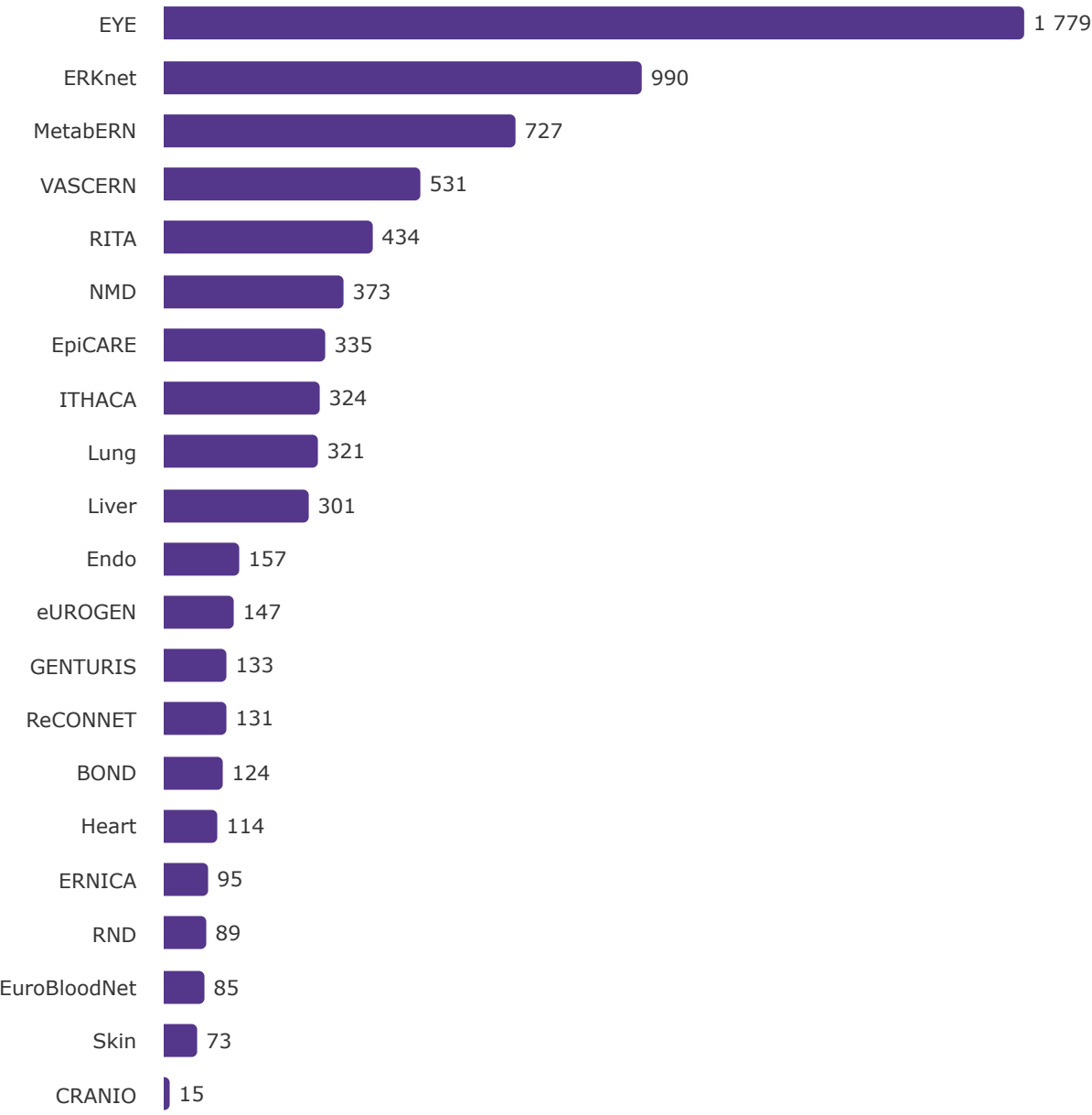
Orphacode associated nomenclature (english)	N
Alpha-1-antitrypsin deficiency	44
Wilson disease	43
Arnold-Chiari malformation type I	41
Diffuse cutaneous systemic sclerosis	40
Primary biliary cholangitis	39
Duchenne muscular dystrophy	38
Idiopathic achalasia	38
Monosomy 5p	38
Amyotrophic lateral sclerosis	37
Chronic primary adrenal insufficiency	36
Fabry disease	35
Idiopathic pulmonary arterial hypertension	35
Pulmonary arterial hypertension	35
Autoimmune polyendocrinopathy type 1	34
Familial Mediterranean fever	33
Chronic inflammatory demyelinating polyneuropathy	32
Granulomatosis with polyangiitis	32
Angelman syndrome	31
Perineural cyst	30

Orphacode associated nomenclature (english)	N
Gaucher disease	29
Osteogenesis imperfecta	28
Acromegaly	27
Huntington disease	27
Large congenital melanocytic nevus	27
Neuromyelitis optica spectrum disorder	27
Prader-Willi syndrome	27
Ataxia-telangiectasia	26
Cushing disease	26
Non-acquired panhypopituitarism	26
Systemic lupus erythematosus	26
Lupus erythematosus panniculitis	25

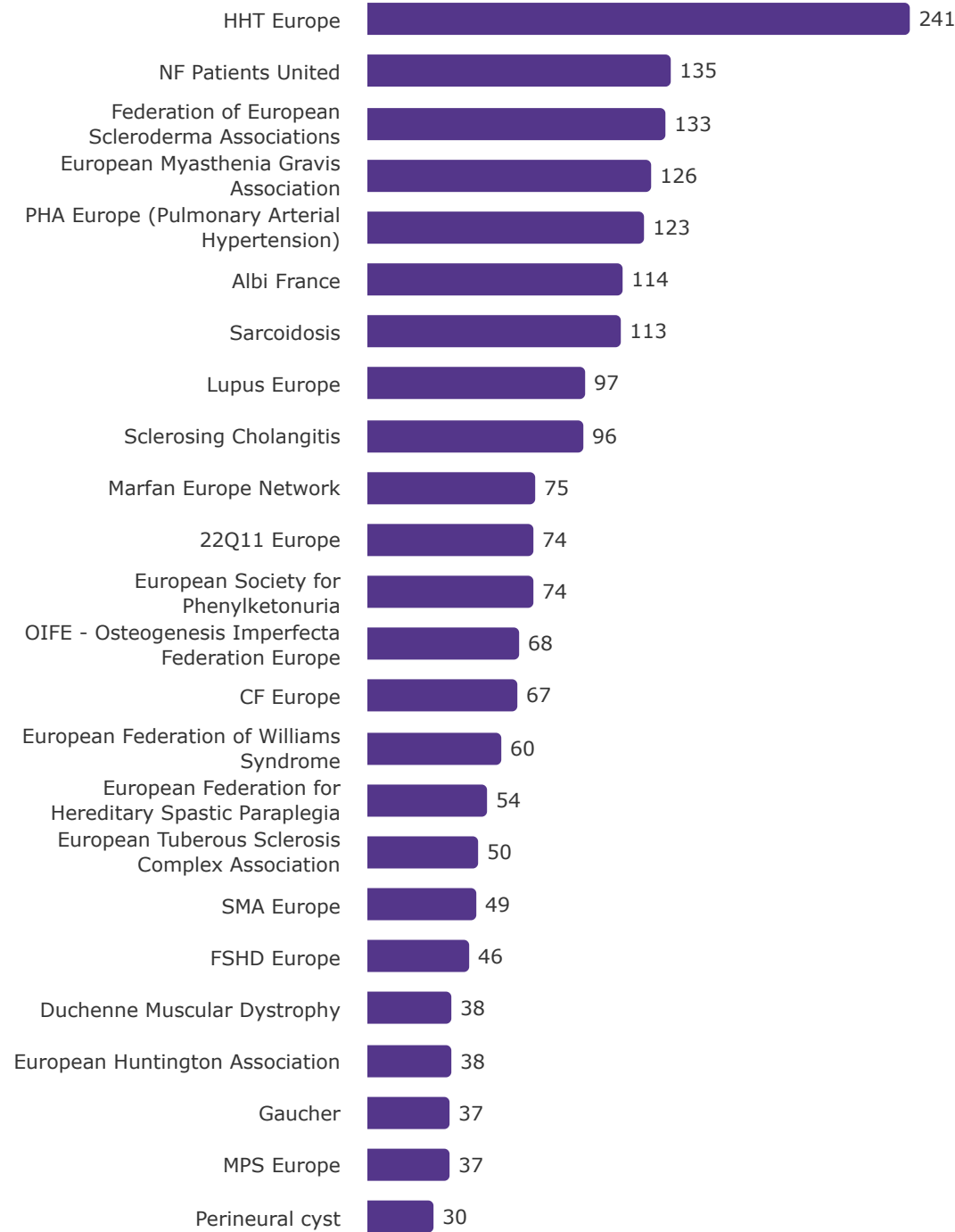
Orphanet classification of rare diseases (one disease can be classified in several categories)

tableexterne("ERNs_2024.txt",orphacode,"ePAG")

tableexterne("European Federations.txt",orphacode,"european_federation")

tableexterne("European Federations.txt",orphacode,"european_federation")

	N	%
HHT Europe	241	15%
NF Patients United	135	8%
Federation of European Scleroderma Associations	133	8%
European Myasthenia Gravis Association	126	8%
PHA Europe (Pulmonary Arterial Hypertension)	123	8%
Albi France	114	7%
Sarcoidosis	113	7%
Lupus Europe	97	6%
Sclerosing Cholangitis	96	6%
Marfan Europe Network	75	5%
22Q11 Europe	74	5%
European Society for Phenylketonuria	74	5%
OIFE - Osteogenesis Imperfecta Federation Europe	68	4%
CF Europe	67	4%
European Federation of Williams Syndrome	60	4%

tableexterne("European Federations.txt",orphacode,"european_federation")

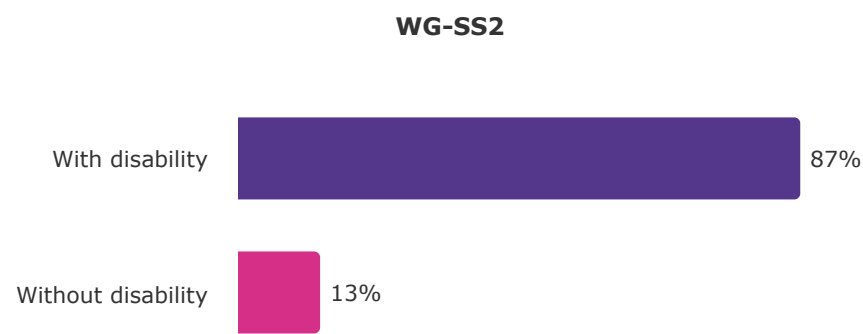
	N	%
European Federation of Williams Syndrome	60	14%
European Federation for Hereditary Spastic Paraplegia	54	12%
European Tuberous Sclerosis Complex Association	50	11%
SMA Europe	49	11%
FSHD Europe	46	10%
Duchenne Muscular Dystrophy	38	9%
European Huntington Association	38	9%
Gaucher	37	8%
MPS Europe	37	8%
Perineural cyst	30	7%

2. DISABILITIES

**Disability rates; diversity, complexity
and severity of disabilities**

The Washington Group Short Set on functioning assesses the difficulty experienced by people living with rare diseases in doing six activities: seeing, hearing, walking or climbing steps, remembering or concentrating, self-care, communication.

WG-SS2		
	N	%
With disability	8 351	87%
Without disability	1 240	13%
TOTAL	9 591	100%

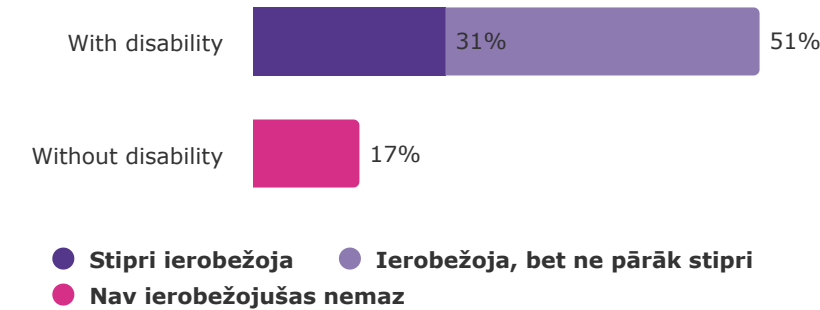

The Global Activity Limitation Index (GALI) measures disability through activity limitations that an individual experienced in the last 6 months or more due to a health problem.

Vai pēdējo 6 vai vairāk mēnešu laikā jūsu veselības problēmas ierobežoja jūsu spējas veikt darbības, ko cilvēki parasti veic?Jūs teiktu, ka...

	N	%
▼ With disability	7 790	83%
Stipri ierobežoja	2 964	31%
Ierobežoja, bet ne pārāk sti...	4 826	51%
▼ Without disability	1 652	17%
Nav ierobežojušas nemaz	1 652	17%
TOTAL	9 442	100%

Vai pēdējo 6 vai vairāk mēnešu laikā jūsu veselības problēmas ierobežoja jūsu spējas veikt darbības, ko cilvēki parasti veic?Jūs teiktu, ka...

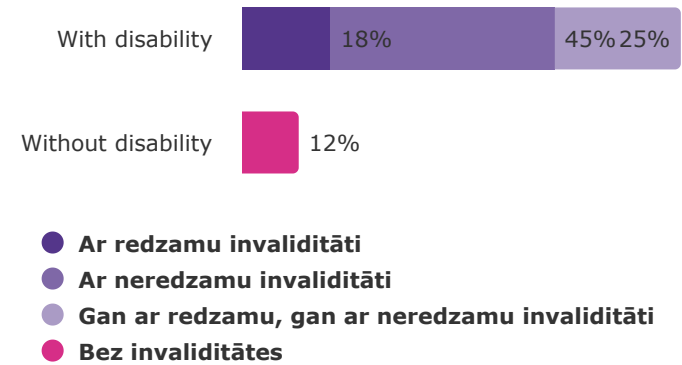

People living with rare diseases were asked if they perceive themselves as living with a disability, be it invisible, visible or both.

Vai uzskatāt sevi par cilvēku...?

	N	%
▼ With disability	8 030	88%
Ar redzamu invaliditāti	1 626	18%
Ar neredzamu invaliditāti	4 107	45%
Gan ar redzamu, gan ar ne...	2 297	25%
▼ Without disability	1 068	12%
Bez invaliditātes	1 068	12%
TOTAL	9 098	100%

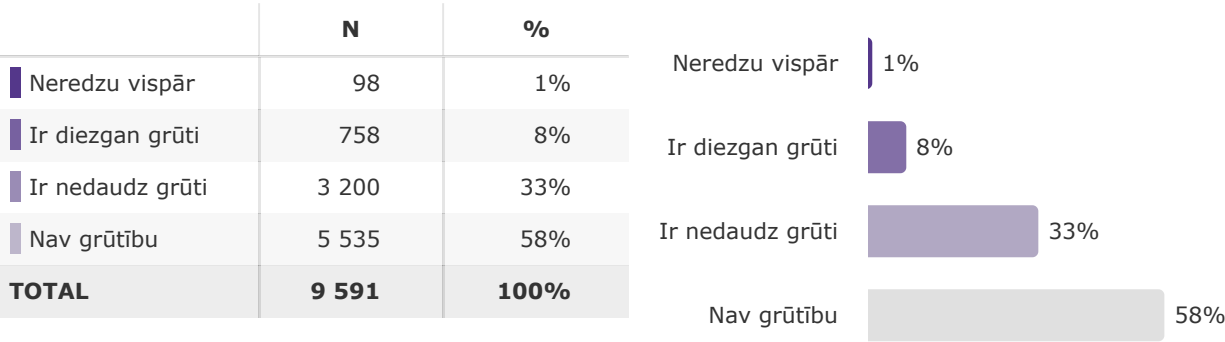
Vai uzskatāt sevi par cilvēku...?

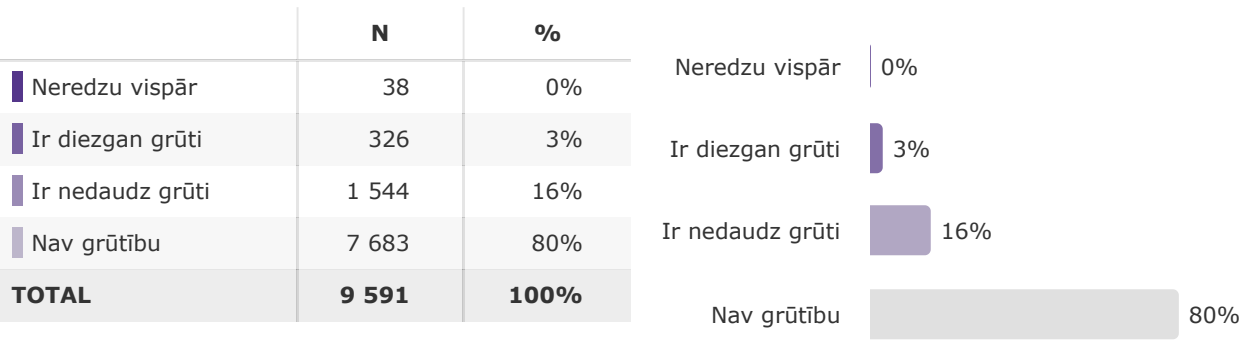
Washington Group Short Set (WG-SS)

<https://www.washingtongroup-disability.com/question-sets/wg-short-set-on-functioning-wg-ss/>

Vai jums ir grūtības REDZĒT, pat ja nēsājat brilles? Jūs teiktu, ka...

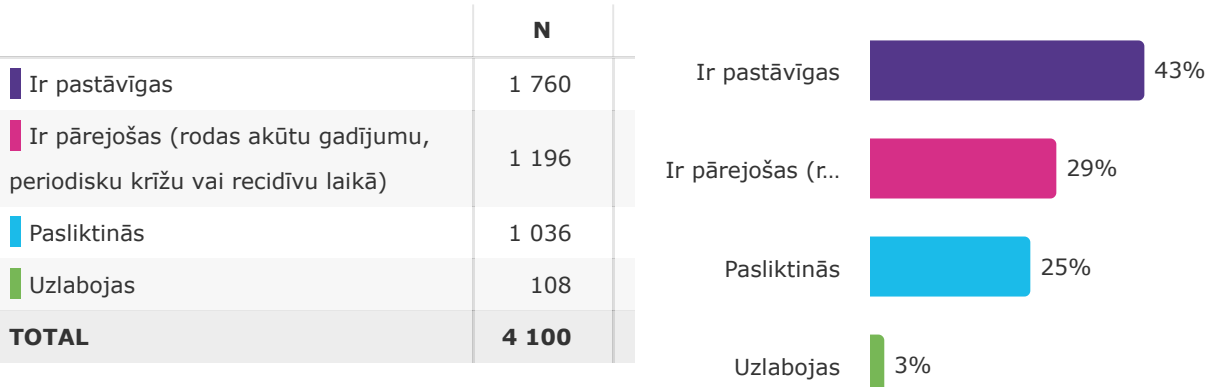

Vai jums ir grūtības DZIRDĒT, pat ja lietojat dzirdes aparātu(-us)? Jūs teiktu, ka...

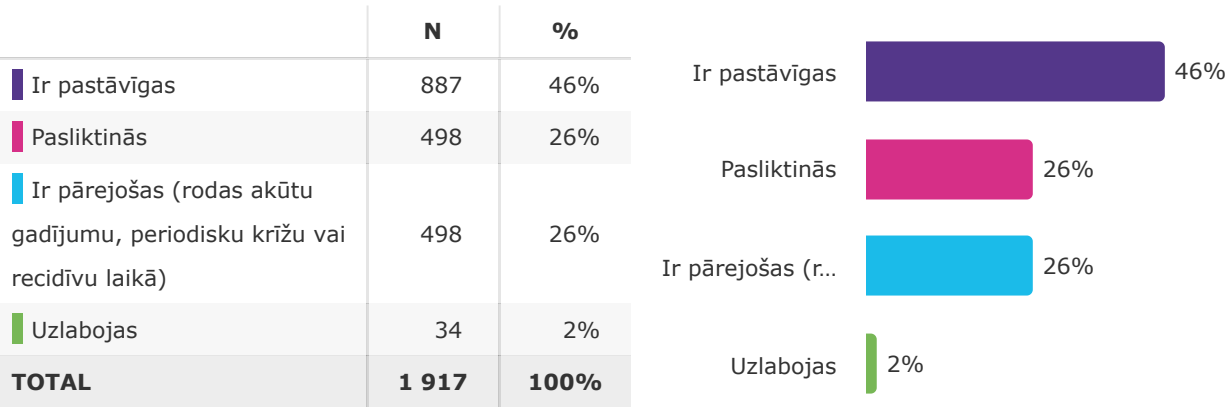

These questions were only asked to people with difficulty.

Vai šīs grūtības...?

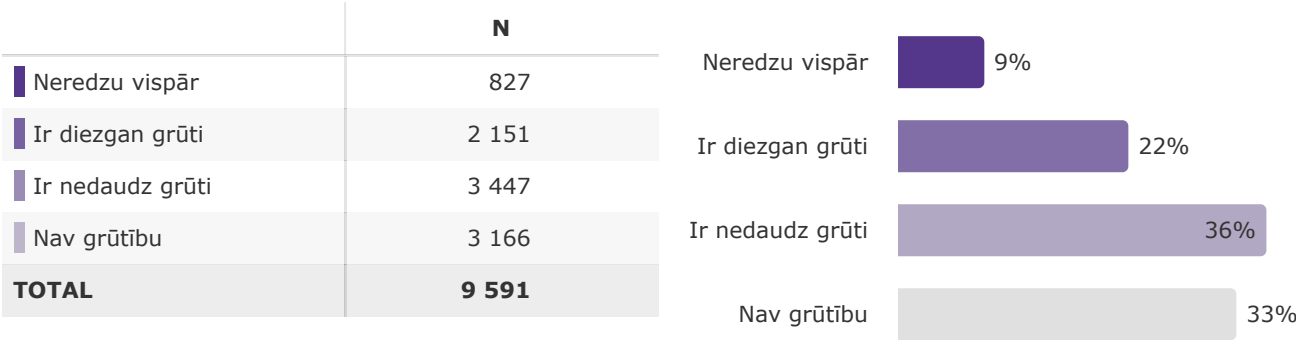
Vai šīs grūtības...?

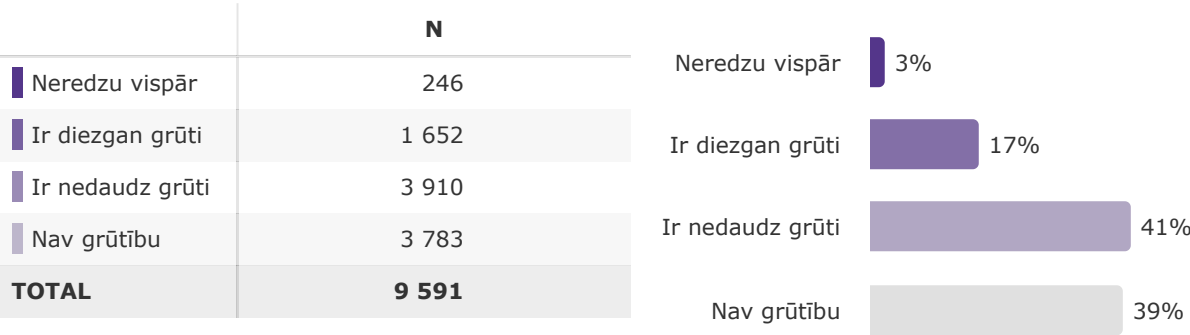
Washington Group Short Set (WG-SS)

<https://www.washingtongroup-disability.com/question-sets/wg-short-set-on-functioning-wg-ss/>

Vai jums ir grūtības STAIGĀT vai KĀPT PA KĀPNĒM? Jūs teiktu, ka...

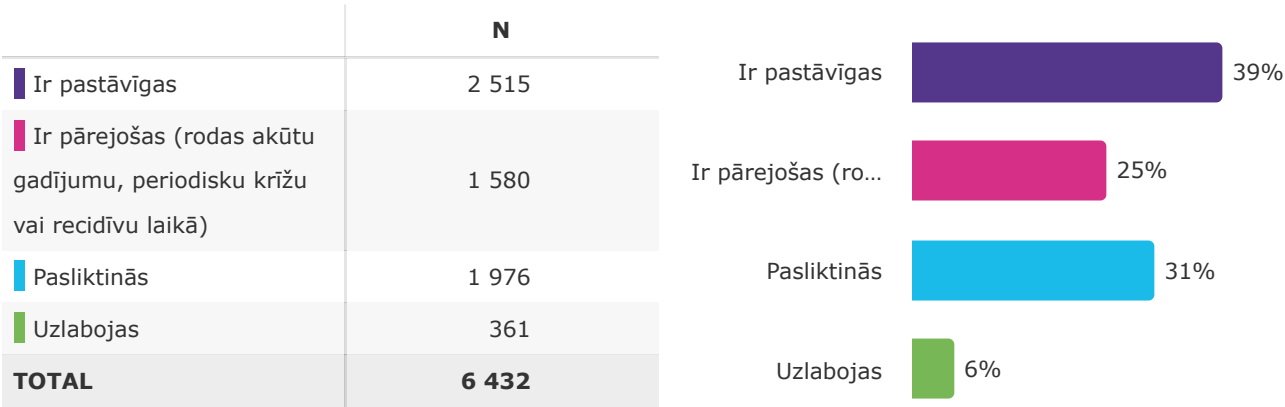
Vai jums ir grūtības ATCERĒTIES vai KONCENTRĒTIES? Jūs teiktu, ka...

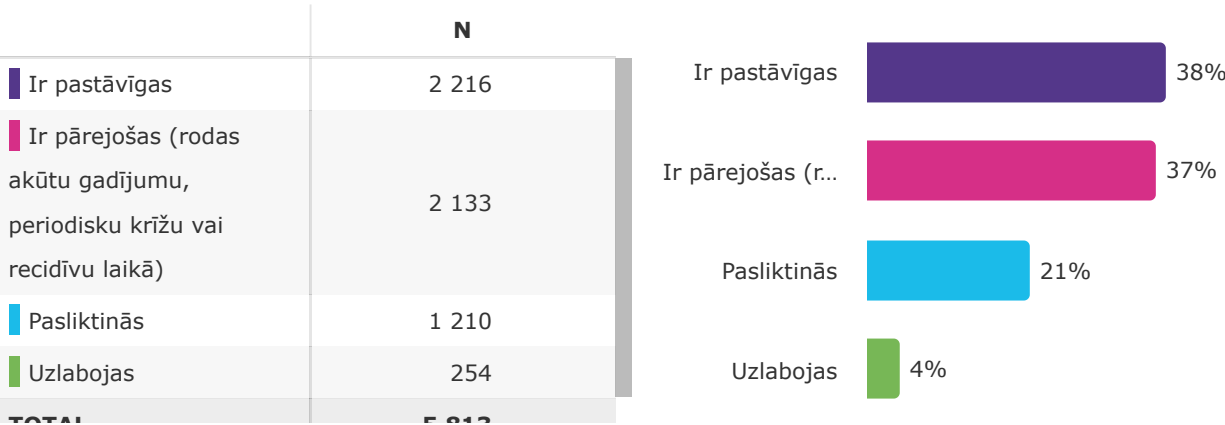
These questions were only asked to people with difficulty.

Vai šīs grūtības...?

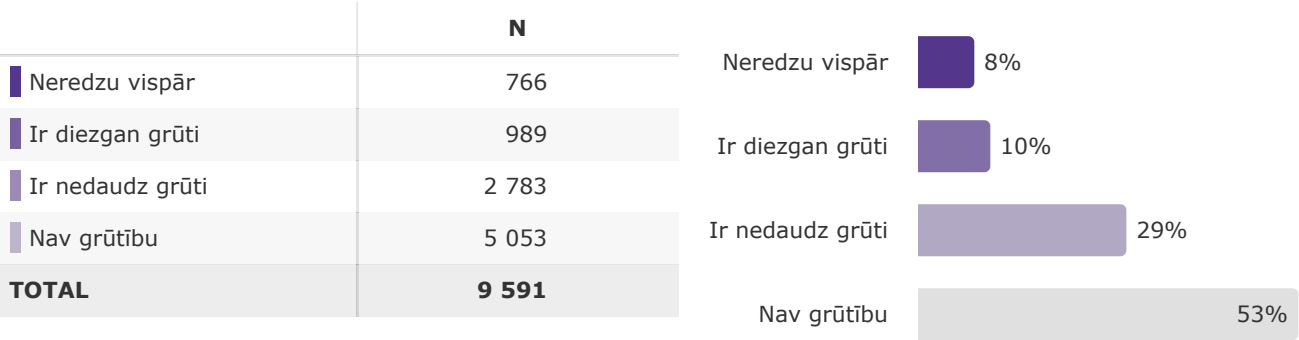
Vai šīs grūtības...?

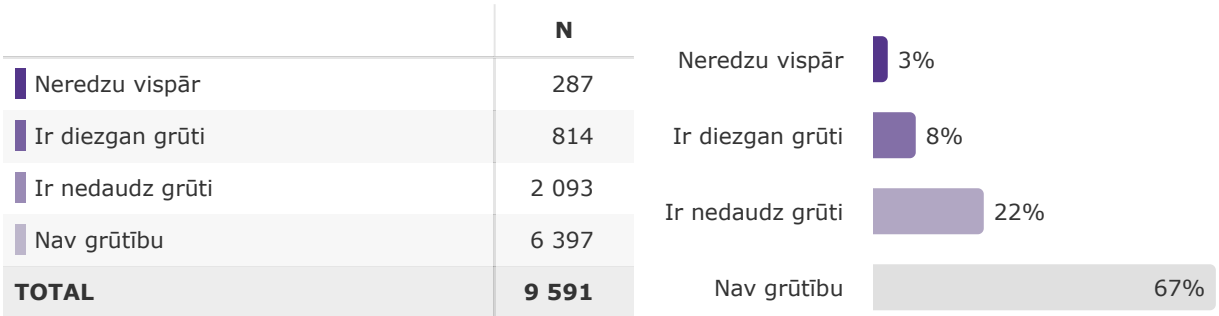
Washington Group Short Set (WG-SS)

<https://www.washingtongroup-disability.com/question-sets/wg-short-set-on-functioning-wg-ss/>

Vai jums ir grūtības SEVI APKOPT, piemēram, pilnībā nomazgāties vai apģērbties? Jūs teiktu, ka...

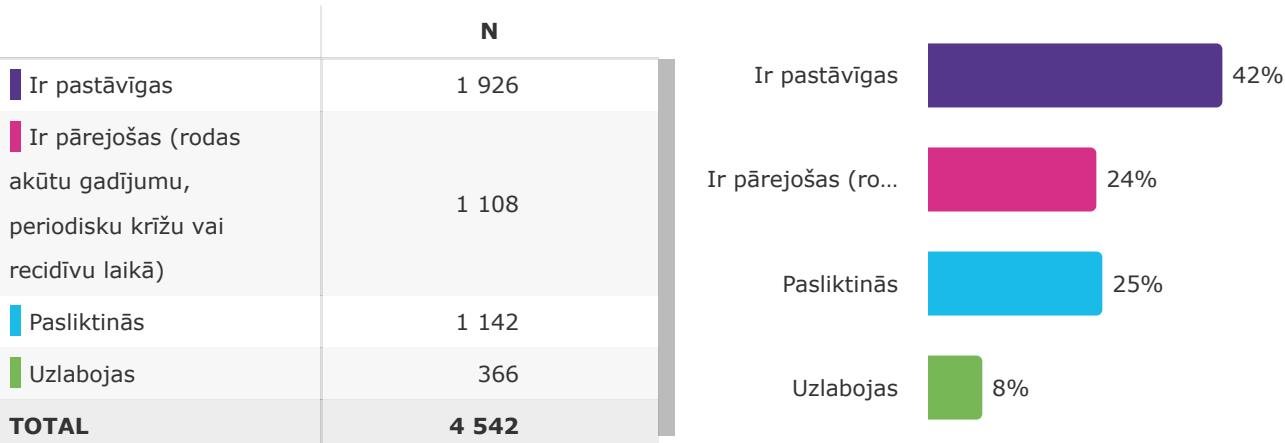

Vai, lietojot savu ierasto valodu, jums ir grūtības KOMUNICĒT, piemēram, saprast vai tikt saprastam(-ai)? Jūs teiktu, ka...

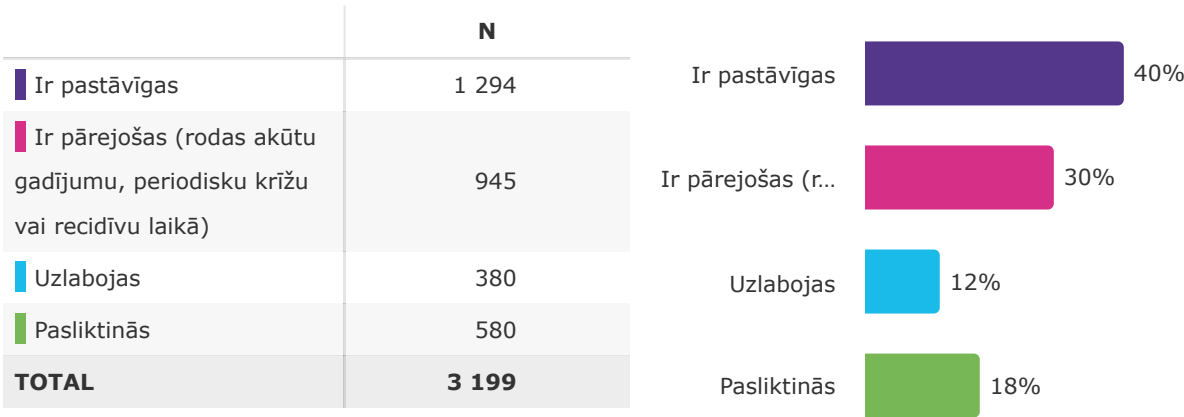

These questions were only asked to people with difficulty.

Vai šīs grūtības...?

Vai šīs grūtības...?

Washington Group Short Set (WG-SS)

<https://www.washingtongroup-disability.com/question-sets/wg-short-set-on-functioning-wg-ss/>

v="WGSS2_0_1"+"Hearing_1_0"+"Walking_1_0"+"Cognition_1_0"

6 918

▼ Sample information : Number_difficulties_WGSS >= 2

Percentage of respondents who have difficulty in at least 2 activities

72%

v="WGSS2_0_1"+"Hearing_1_0"+"Walking_1_0"+"Cognition_1_0"

5 086

▼ Sample information : Number_difficulties_WGSS >= 3

Percentage of respondents who have difficulty in at least 3 activities

53%

v="WGSS2_0_1"+"Hearing_1_0"+"Walking_1_0"+"Cognition_1_0"

3 367

▼ Sample information : Number_difficulties_WGSS >= 4

Percentage of respondents who have difficulties in at least 4 activities

35%

com_prog

6 134

▼ Sample information : Index_prog >= 1

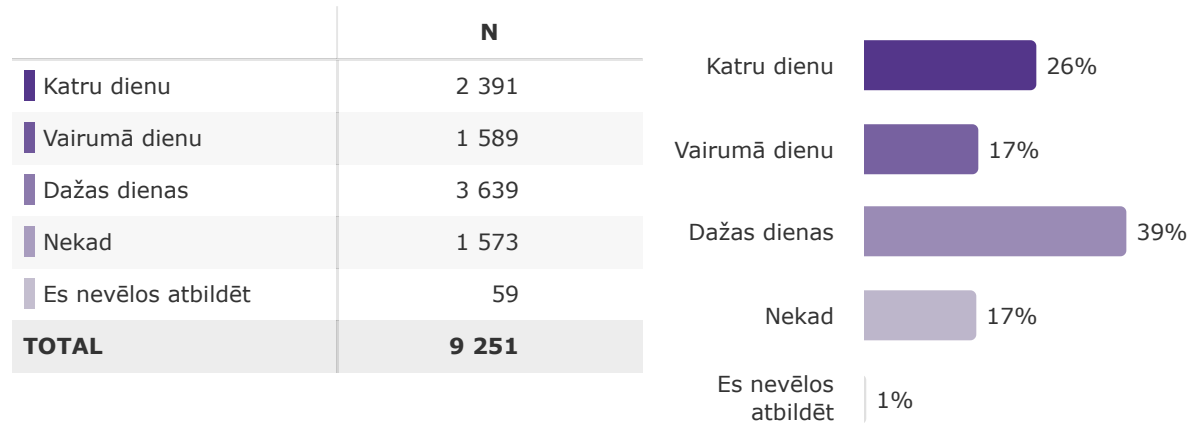
progressive_dynamic

64%

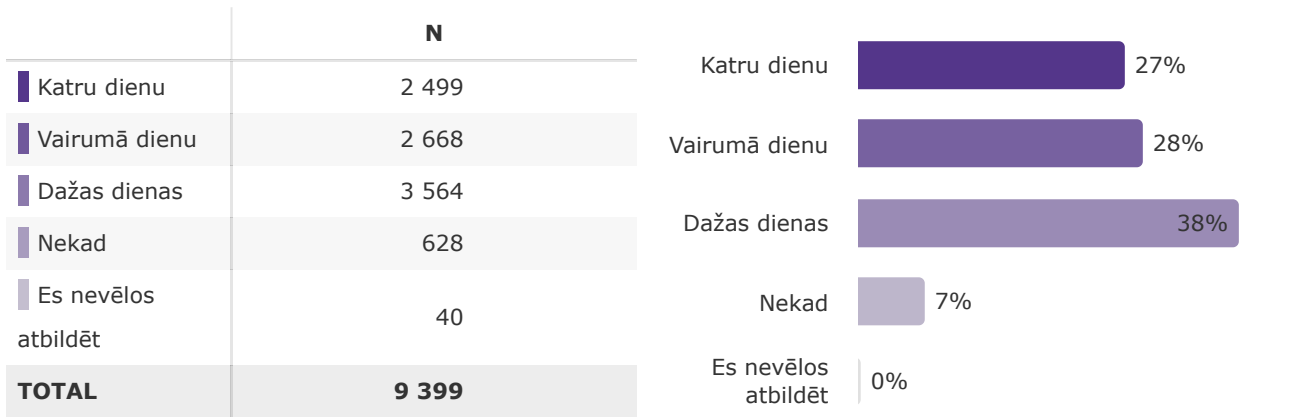
Washington Group Extended Set (WG-ES)

<https://www.washingtongroup-disability.com/question-sets/wg-extended-set-on-functioning-wg-es/>

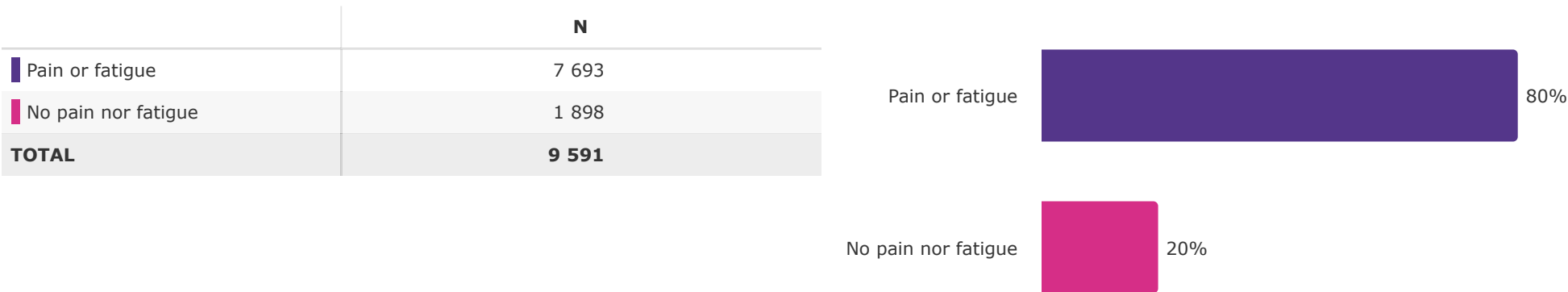
Cik bieži pēdējo trīs mēnešu laikā jums ir bijušas SĀPES? Jūs teiktu, ka...

Cik bieži pēdējo trīs mēnešu jūs esat juties(-usies) ļoti NOGURIS(-USI) vai NOVĀRDZIS(-USI)? Jūs teiktu, ka...

Cik bieži pēdējo trīs mēnešu jūs esat juties(-usies) ļoti NOGURIS(-USI) vai NOVĀRDZIS(-USI)? Jūs teiktu, ka...

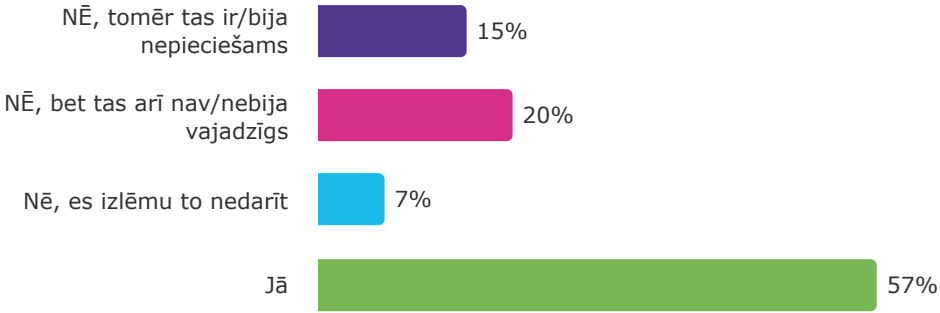

3. DISABILITY RECOGNITION

Disability assessment and barriers

Vai jums kādreiz tika veikts invaliditātes novērtējums, kura mērķis ir novērtēt un noteikt invaliditāti?

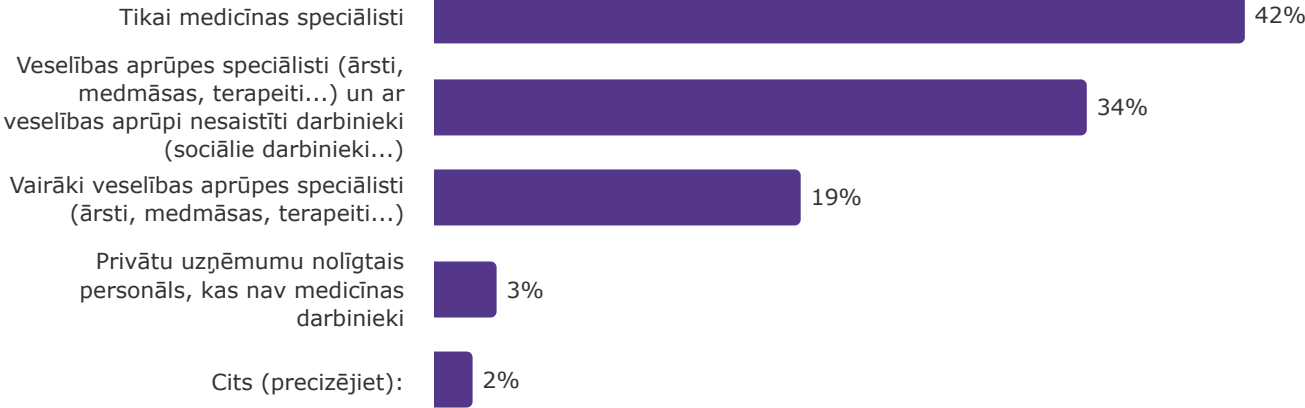
	N	%
Nē, tomēr tas ir/bija nepieciešams	1 435	15%
Nē, bet tas arī nav/nebija vajadzīgs	1 878	20%
Nē, es izlēmu to nedarīt	655	7%
Jā	5 364	57%

These questions were only asked to people who underwent a disability assessment.

Kādi speciālisti tikai iesaistīti novērtējumā?

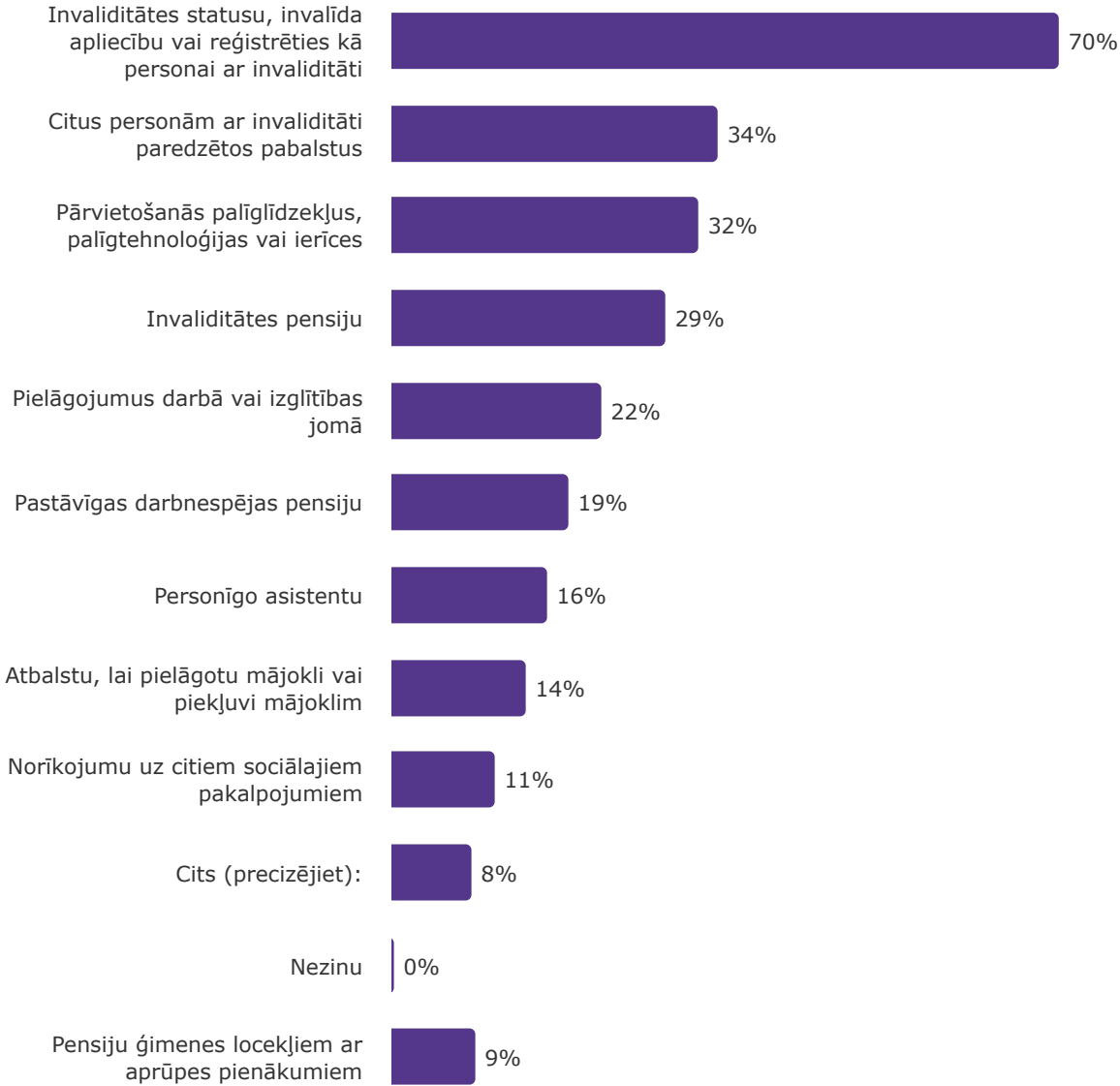
	N	%
Tikai medicīnas speciālisti	2 164	42%
Veselības aprūpes speciālisti (ārsti, medmāšas, terapeiti...) un ar veselības aprūpi nesaistīti darbinieki (sociālie darbinieki...)	1 742	34%
Vairāki veselības aprūpes speciālisti (ārsti, medmāšas, terapeiti...)	979	19%
Privātu uzņēmumu nolīgtais personāls, kas nav medicīnas darbinieki	168	3%
Cits (precizējiet):	106	2%
TOTAL	5 159	100%

These questions were only asked to people who underwent a disability assessment.

Vai invaliditātes novērtējuma(-u) veikšanas mērķis bija iegūt...?

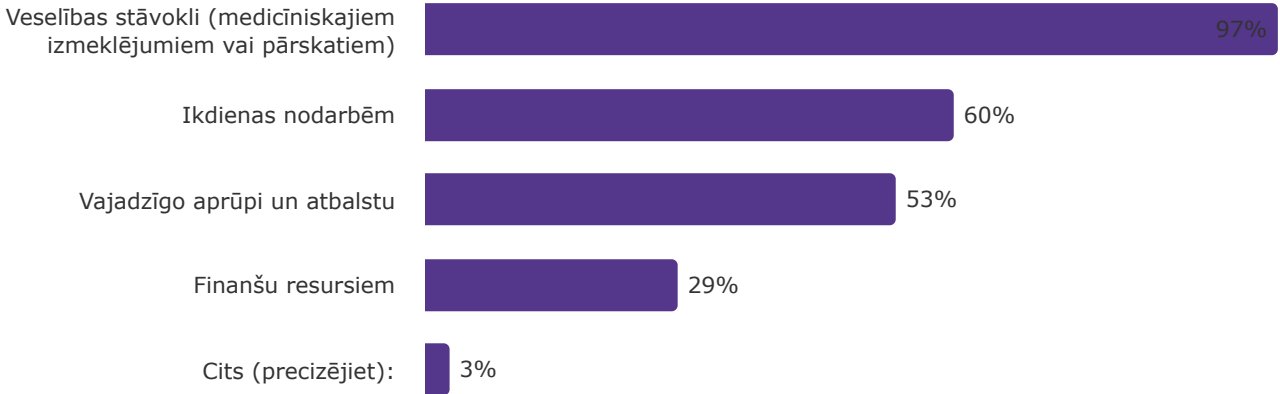
	N	%
Invaliditātes statusu, invalīda apliecību vai reģistrēties kā personai ar invaliditāti	1 157	70%
Citus personām ar invaliditāti paredzētos pabalstus	565	34%
Pārvietošanās palīgīdzekļus, palīgtechnoloģijas vai ierīces	533	32%
Invaliditātes pensiju	476	29%
Pielāgojumus darbā vai izglītības jomā	364	22%
Pastāvīgas darbnespējas pensiju	307	19%
Personīgo asistentu	271	16%
Atbalstu, lai pielāgotu mājokli vai piekļuvi mājoklim	234	14%
Norīkojumu uz citiem sociālajiem pakalpojumiem	180	11%
Cits (precizējiet):	140	8%
Nezinu	6	0%
Pensiju ģimenes locekļiem ar aprūpes pienākumiem	149	9%
TOTAL	1 651	

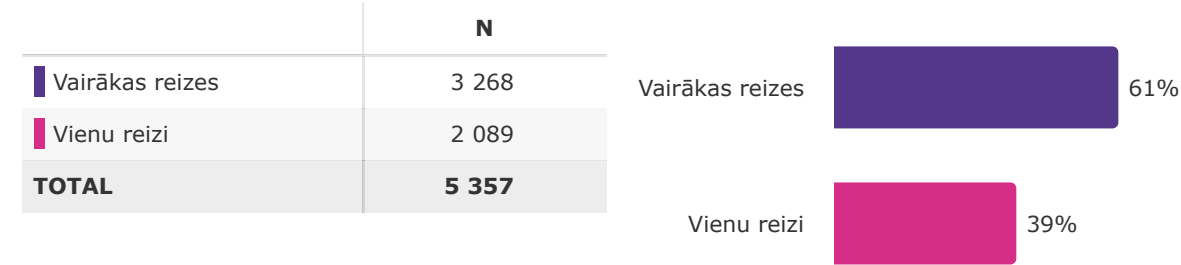
These questions was only asked to people who underwent a disability assessment.

Vai novērtējuma laikā jums lūdza sniegt informāciju par...?

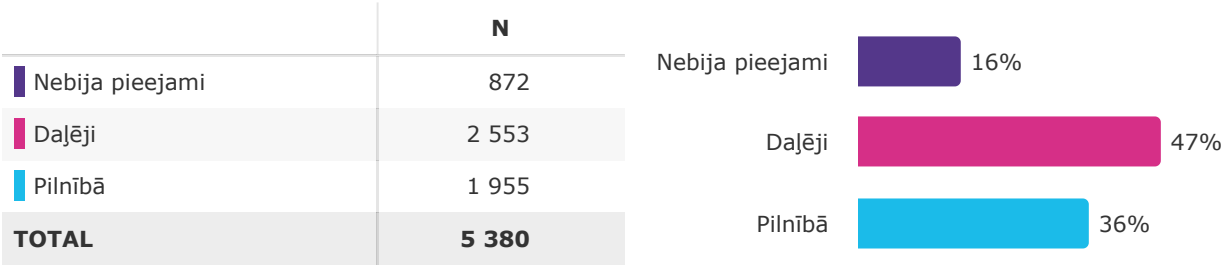
	N	%
Veselības stāvokli (medicīniskajiem izmeklējumiem vai pārskatiem)	5 128	97%
Ikdienas nodarbēm	3 176	60%
Vajadzīgo aprūpi un atbalstu	2 834	53%
Finanšu resursiem	1 524	29%
Cits (precizējiet):	155	3%
TOTAL	5 306	

Cik reizes jums tika veikti invaliditātes novērtējumi?

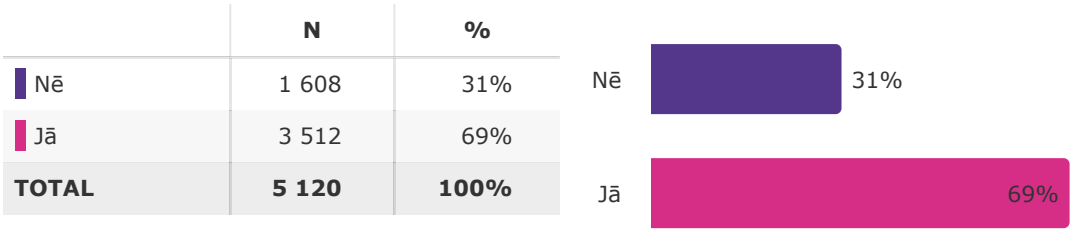

Vai pēc invaliditātes novērtējuma beigām jums bija pieejamas tiesības un atbalsts, uz ko cerējāt?

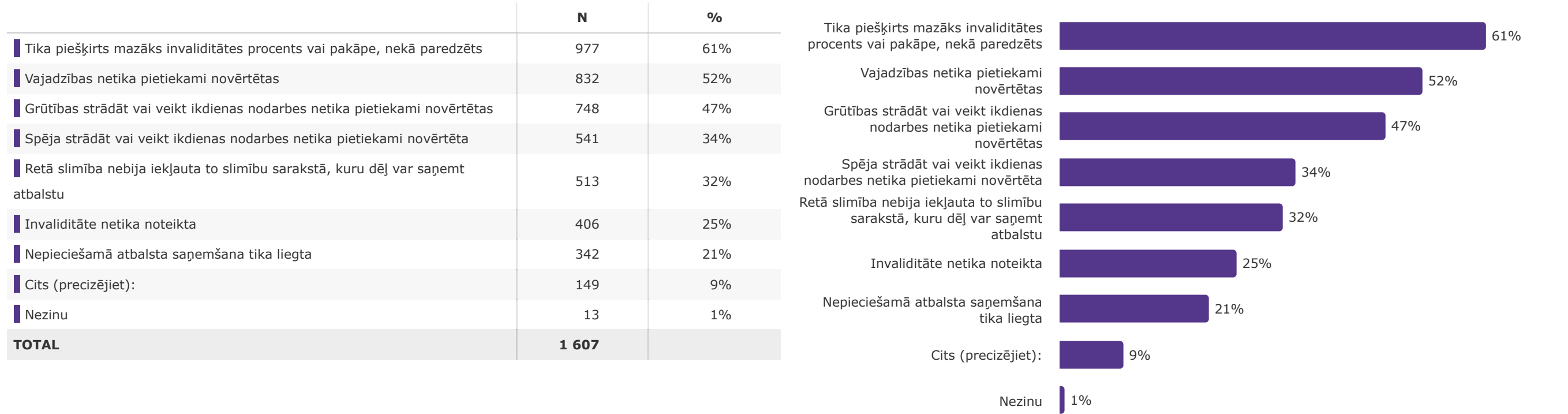
This question was only asked to people who underwent a disability assessment

Vai novērtējuma rezultāti bija tādi, kādus jūs paredzējāt?

This question was only asked to people who answer NO.

Kāds, jūsuaprāt, bija iemesls?

These questions were only asked to people who underwent a disability assessment.

Satisfaction with Disability Assessment Process

	N	%
Novērtētāju zināšanas un izpratne par reto slimību	1 665	53%
Veids, kā tika novērtētas jūsu vajadzības	1 345	43%
Novērtētāju izturēšanās pret jums	1 073	34%
Veids, kā procesa laikā tika noskaidrots un ņemts vērā jūsu viedoklis	1 002	32%
Nebija GRŪTĪBU vai NEAPMIERINĀTĪBAS	837	27%
Nepieciešamā informācija un dokumenti	658	21%
Pieteikšanās procesa vienkāršība	626	20%
TOTAL	3 150	

Novērtētāju zināšanas un izpratne par reto slimību

53%

Veids, kā tika novērtētas jūsu vajadzības

43%

Novērtētāju izturēšanās pret jums

34%

Veids, kā procesa laikā tika noskaidrots un ņemts vērā jūsu viedoklis

32%

Nebija GRŪTĪBU vai NEAPMIERINĀTĪBAS

27%

Nepieciešamā informācija un dokumenti

21%

Pieteikšanās procesa vienkāršība

20%

▼ Sample information : PATIENTvsCARER among "Persona, kurai pašai ir reta slimība"

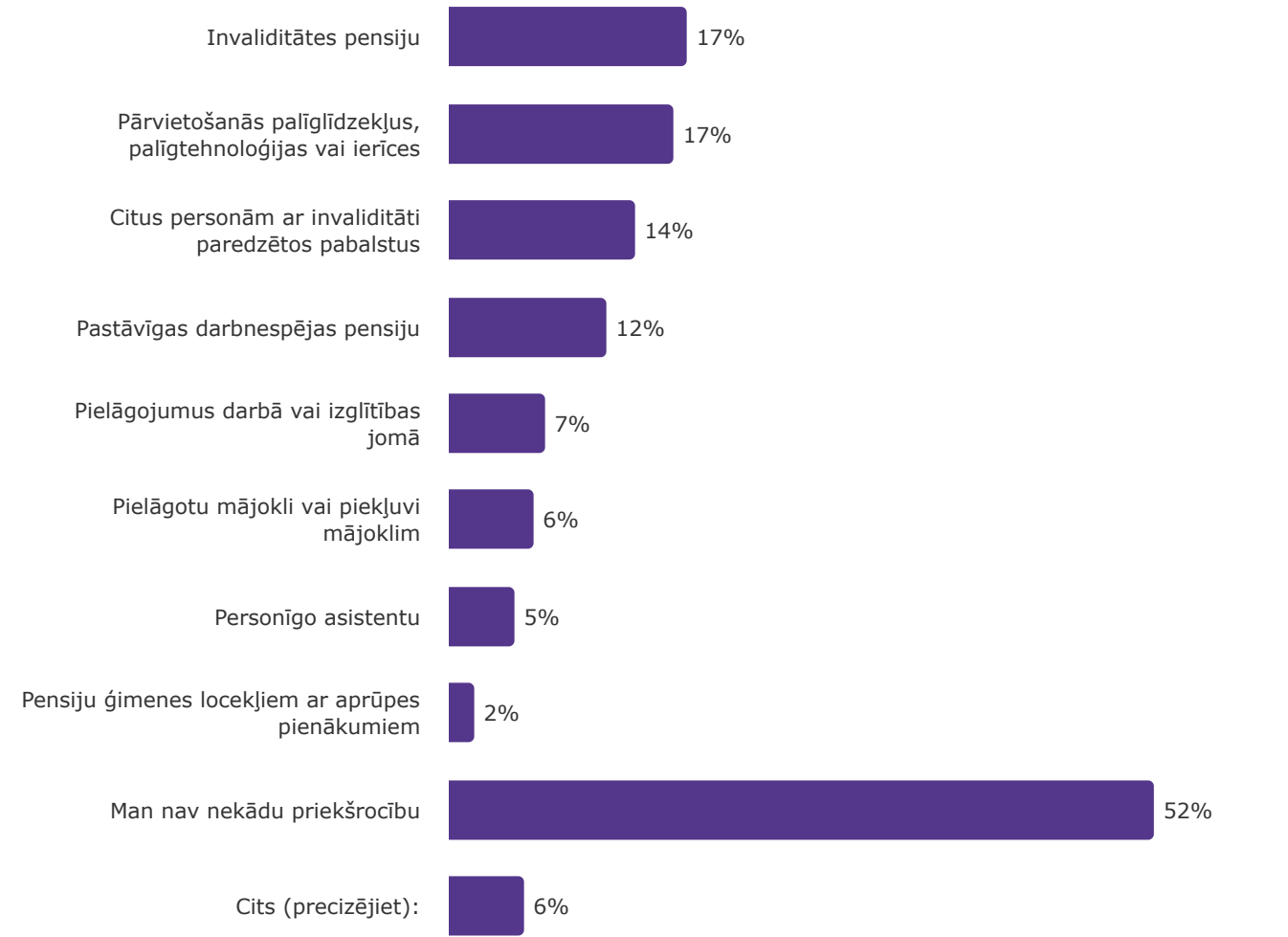

4. INDEPENDENT LIVING

Public support, personal assistant,
living arrangements

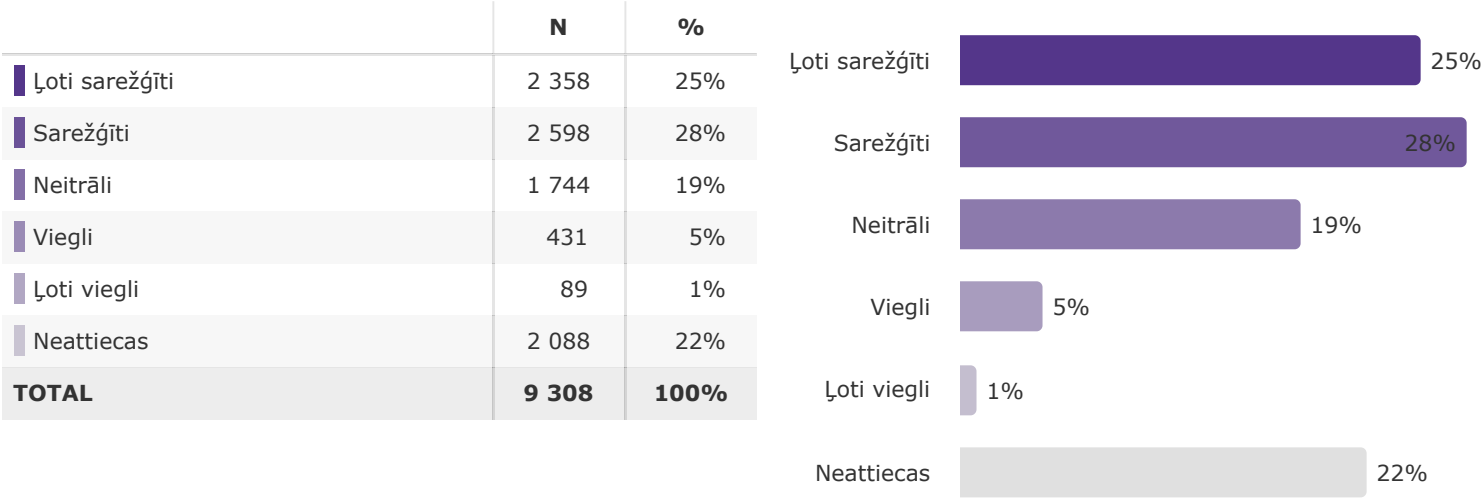
Vai jūs šobrīd saņemat...?

	N	%
Invaliditātes pensiju	1 082	17%
Pārvietošanās palīg līdzekļus, palīg tehnoloģijas vai ierīces	1 024	17%
Citus personām ar invaliditāti paredzētos pabalstus	855	14%
Pastāvīgas darbnespējas pensiju	719	12%
Pielāgojumus darbā vai izglītības jomā	443	7%
Pielāgotu mājokli vai piekļuvi mājoklim	395	6%
Personīgo asistentu	303	5%
Pensiju ģimenes locekļiem ar aprūpes pienākumiem	120	2%
Man nav nekādu priekšrocību	3 205	52%
Cits (precizējiet):	347	6%
TOTAL	6 194	

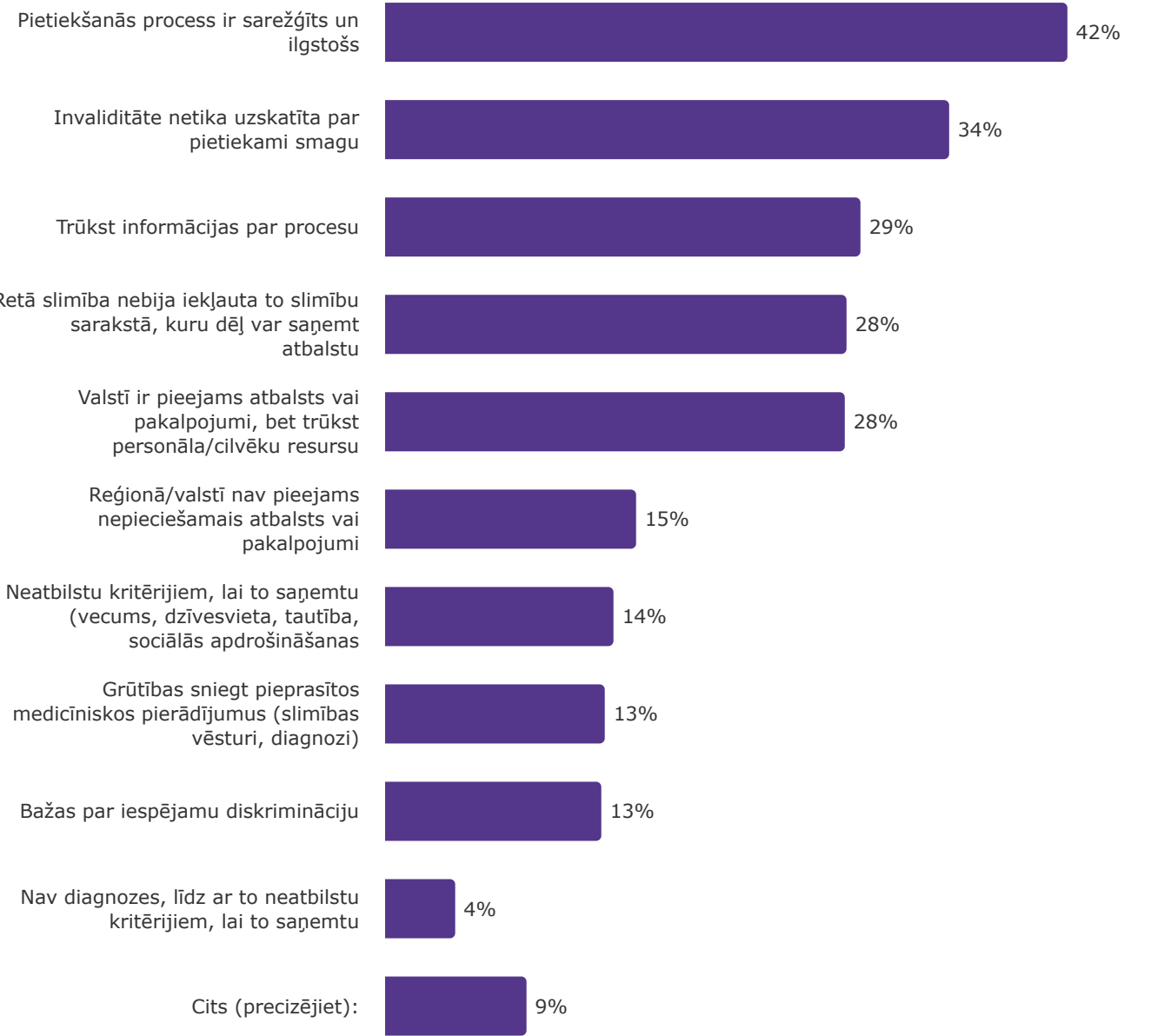
▼ Sample information : PATIENTvsCARER among "Persona, kurai pašai ir reta slimība"

Cik sarežģīti jums ir saņemt valsts atbalstu, piemēram, aprūpētāju, atbalstu mājās, finansiālu atbalstu, palīgtehnoloģijas, pārvietošanās palīg līdzekļus utt.?

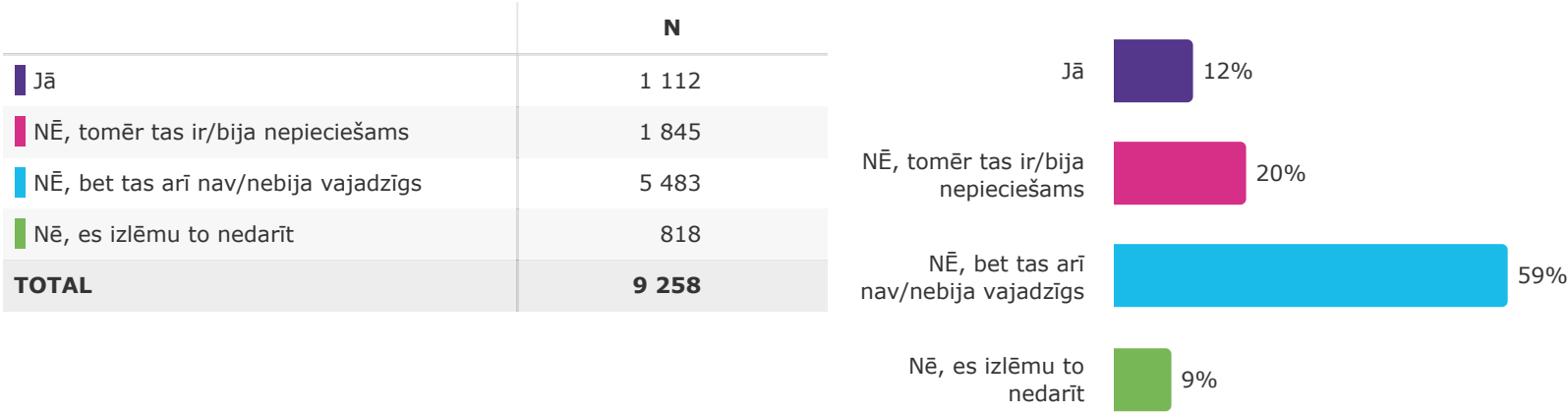
Kādi šķēršļi jums liedz saņemt valsts atbalstu, piemēram, aprūpētāju, atbalstu mājās, finansiālu atbalstu, palīgtechnoloģijas, pārvietošanās palīglīdzekļus utt.?

	N
Pietiekšanās process ir sarežģīts un ilgstošs	2 923
Invaliditāte netika uzskatīta par pietiekami smagu	2 421
Trūkst informācijas par procesu	2 038
Retā slimība nebija iekļauta to slimību sarakstā, kuru dēļ var saņemt atbalstu	1 977
Valstī ir pieejams atbalsts vai pakalpojumi, bet trūkst personāla/cilvēku resursu	1 970
Reģionā/valstī nav pieejams nepieciešamais atbalsts vai pakalpojumi	1 079
Neatbilstu kritērijiem, lai to saņemtu (vecums, dzīvesvieta, tautība, sociālās apdrošināšanas	982
Grūtības sniegt pieprasītos medicīniskos pierādījumus (slimības vēsturi, diagnozi)	945
Bažas par iespējamu diskrimināciju	930
Nav diagnozes, līdz ar to neatbilstu kritērijiem, lai to saņemtu	305
Cits (precizējiet):	613
TOTAL	7 042

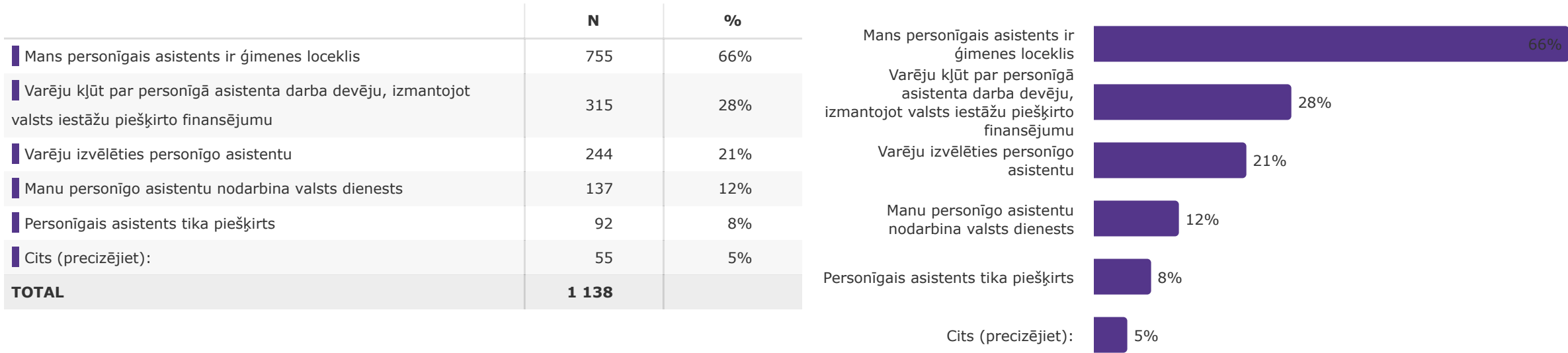
This question was only asked to people who didn't find it very easy to obtain state support.

Vai jums ir personīgais asistents, kas jums palīdz dzīvot patstāvīgi?

This question was only asked to people who have a personal assistant.

Jūsu atbilde:

These questions were only asked to people who have a personal assistant.

Cik stundas dienā viņš/ viņa pašlaik saņem personīgā asistenta palīdzību?

10,9

Mean

How many days of personal assistance do they currently have per week?

5,4

Mean

Cik stundas dienā viņš/ viņa pašlaik saņem personīgā asistenta palīdzību?

7,0

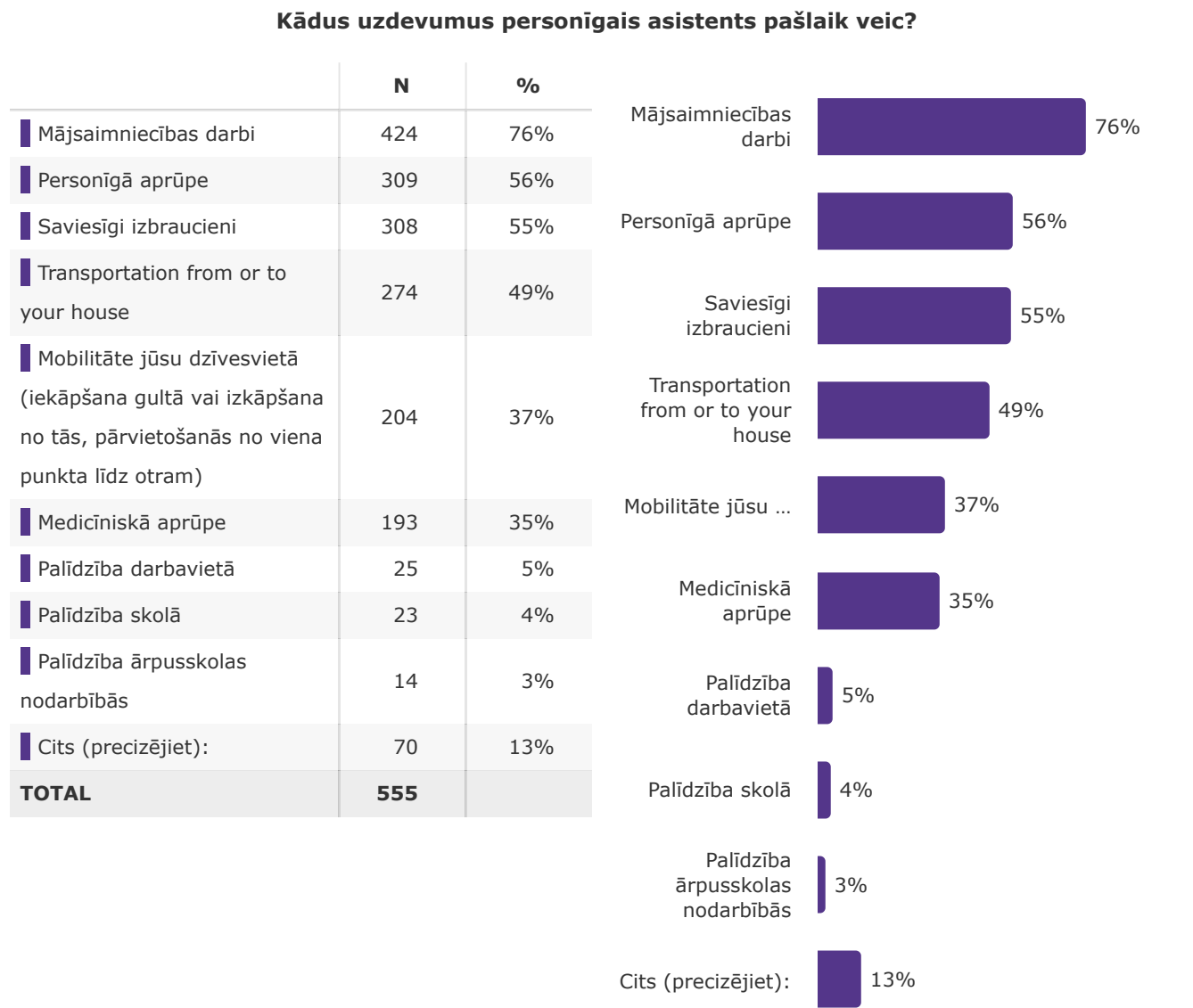
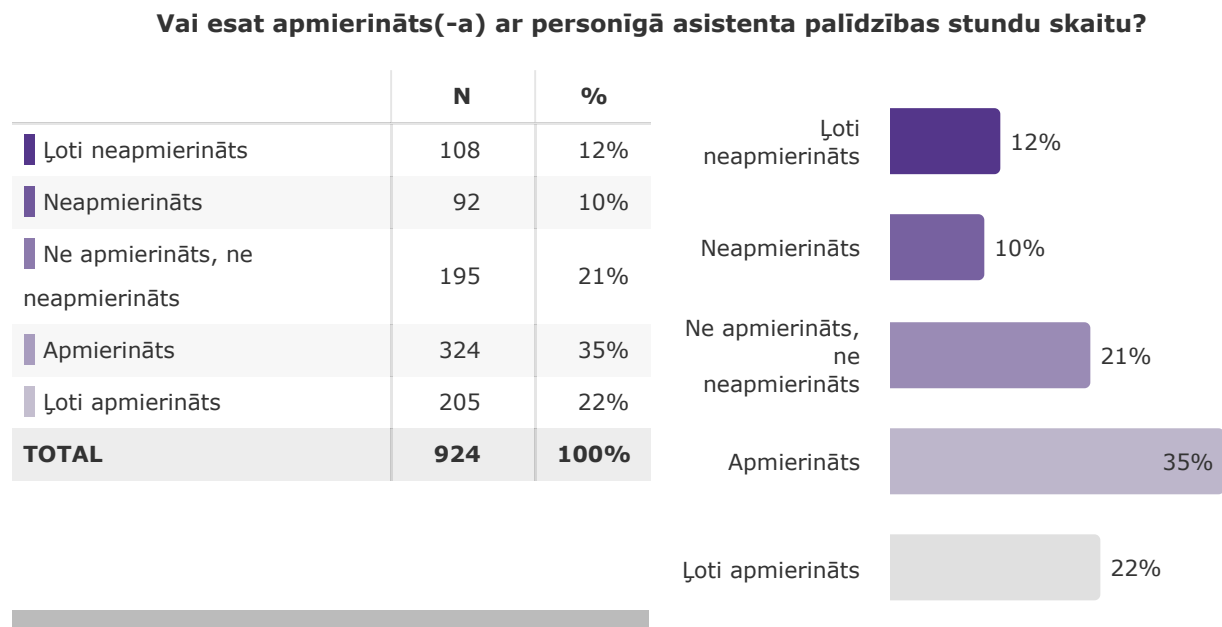
Median

How many days of personal assistance do they currently have per week?

7,0

Median

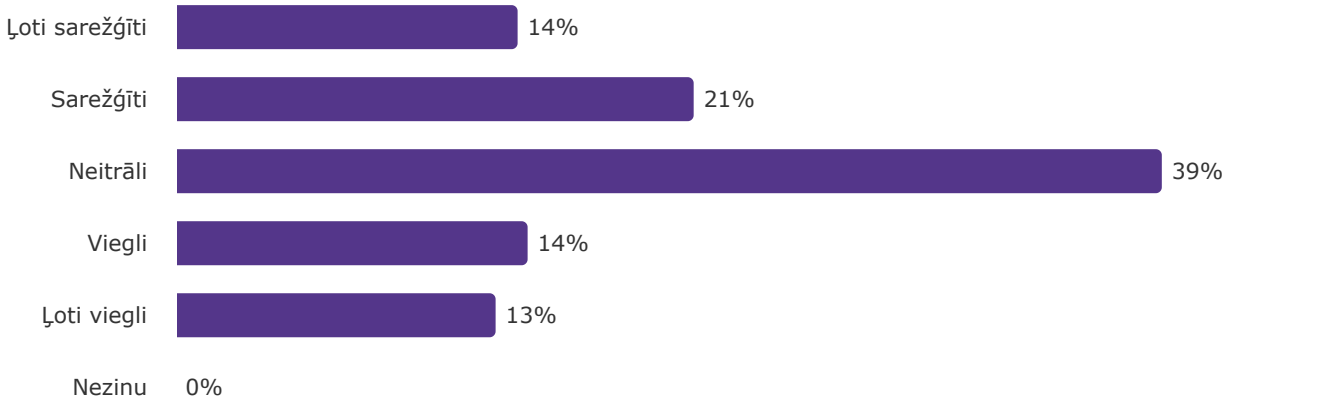
These questions were only asked to people who have a personal assistant.

This question was only asked to people who have a personal assistant.

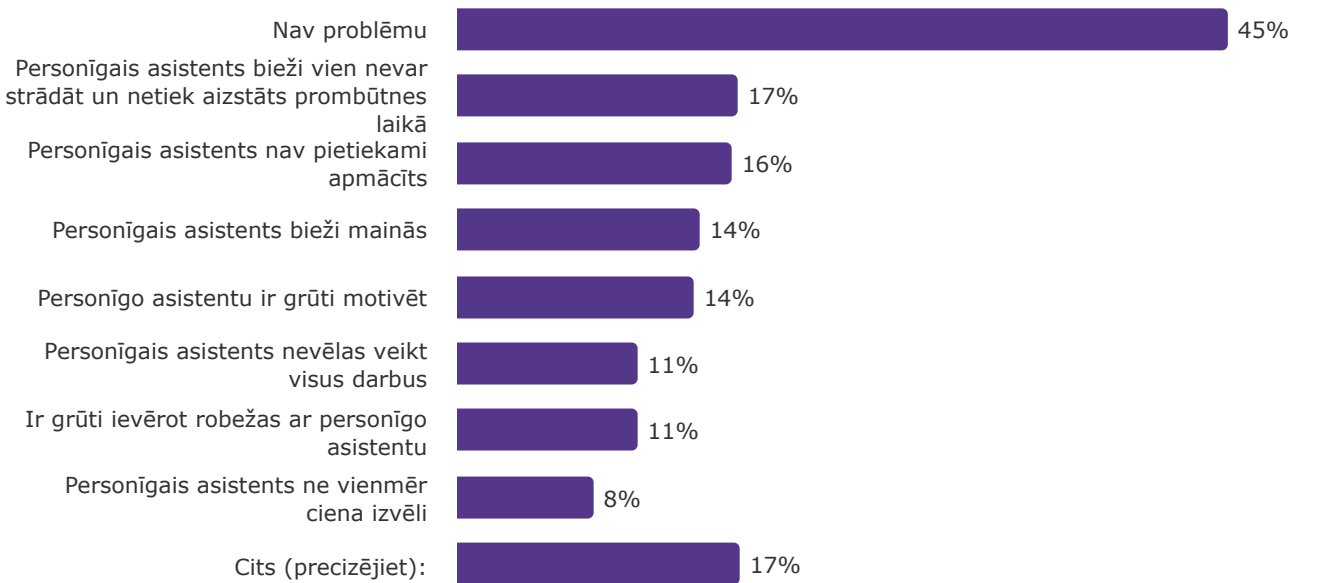
Cik grūti jums ir nodrošināt personīgo asistentu (noalgot, vadīt, maksāt atalgojumu)?

	N	%
Ļoti sarežģīti	62	14%
Sarežģīti	94	21%
Neitrāli	179	39%
Viegli	64	14%
Ļoti viegli	58	13%
Nezinu	0	0%
TOTAL	457	100%

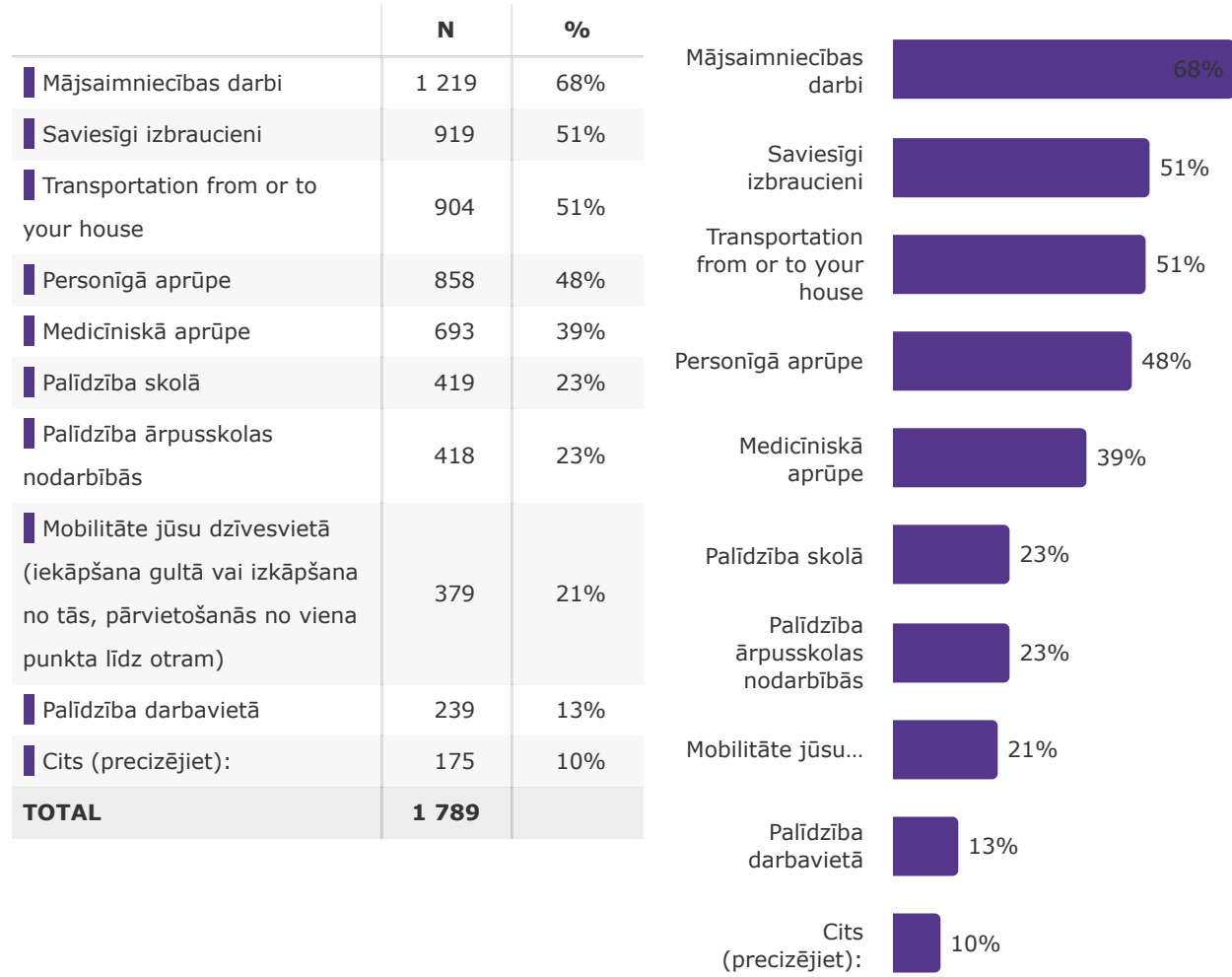
Ar kādiem izaicinājumiem nākas saskarties, izmantojot personīgā asistenta pakalpojumus?

	N	%
Nav problēmu	456	45%
Personīgais asistents bieži vien nevar strādāt un netiek aizstāts prombūtnes laikā	167	17%
Personīgais asistents nav pietiekami apmācīts	163	16%
Personīgais asistents bieži mainās	144	14%
Personīgo asistentu ir grūti motivēt	140	14%
Personīgais asistents nevēlas veikt visus darbus	107	11%
Ir grūti ievērot robežas ar personīgo asistentu	107	11%
Personīgais asistents ne vienmēr ciena izvēli	82	8%
Cits (precizējiet):	168	17%
TOTAL	1 006	

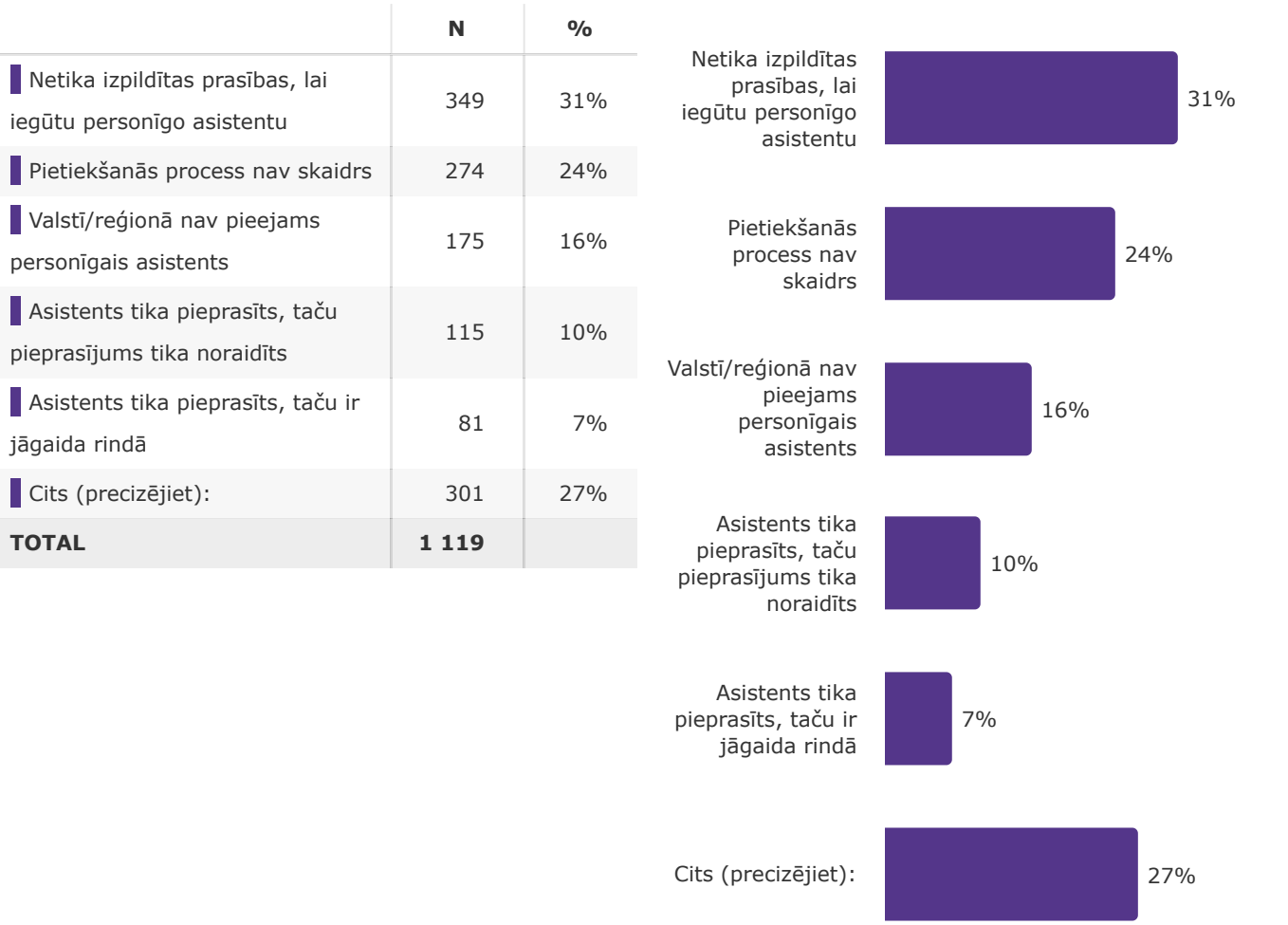

This question was only asked to people who do not have a personal assistant but need one.

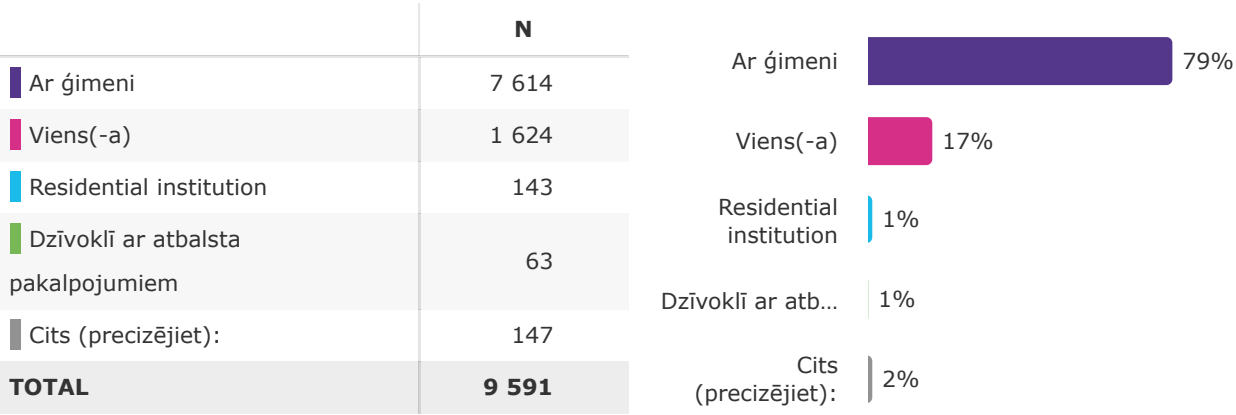
Ar kādiem uzdevumiem jums ir nepieciešama palīdzība?

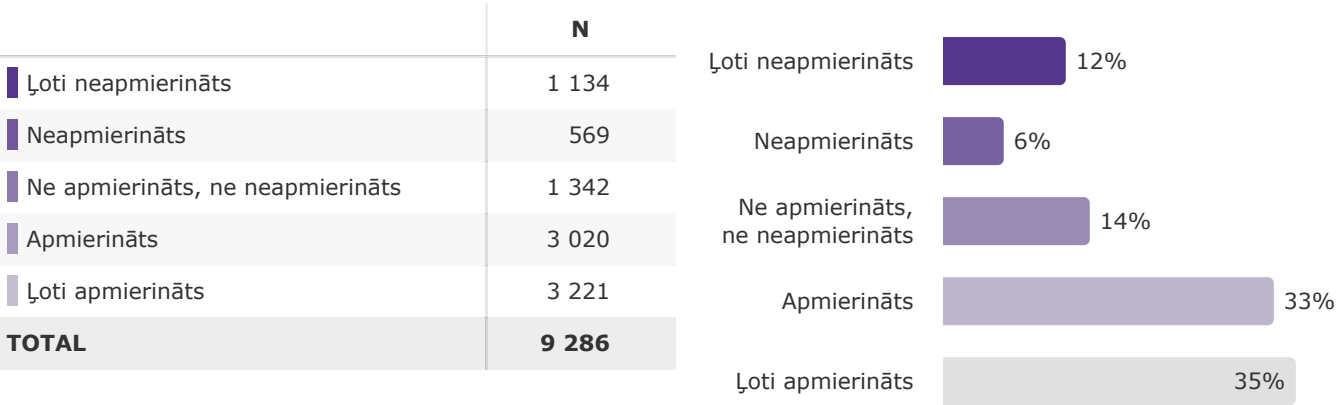
Kāpēc jums nav personīgā asistenta?

Vai jūs dzīvojat...

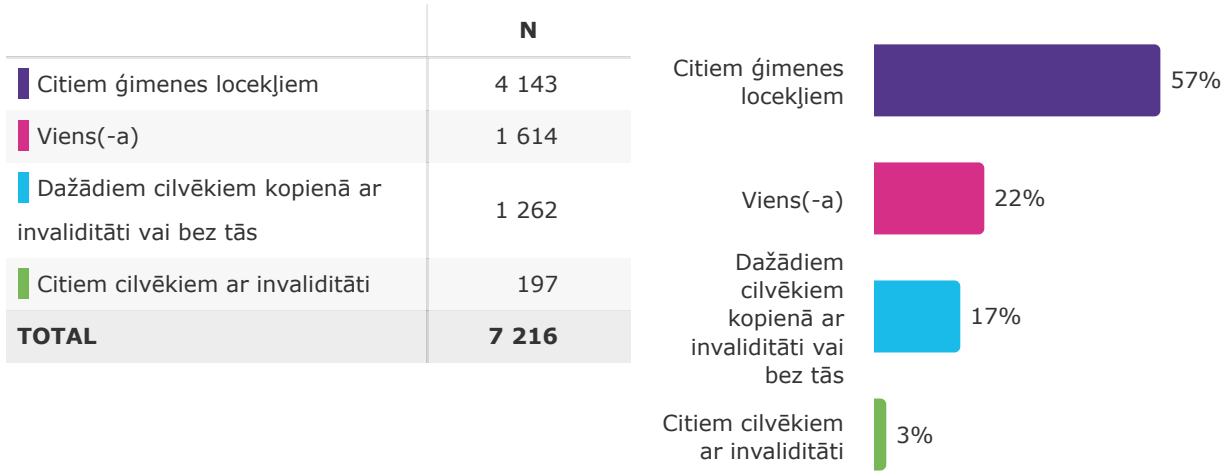
Vai jūs esat apmierināts(-a) ar pašreizējiem sadzīves apstākļiem?

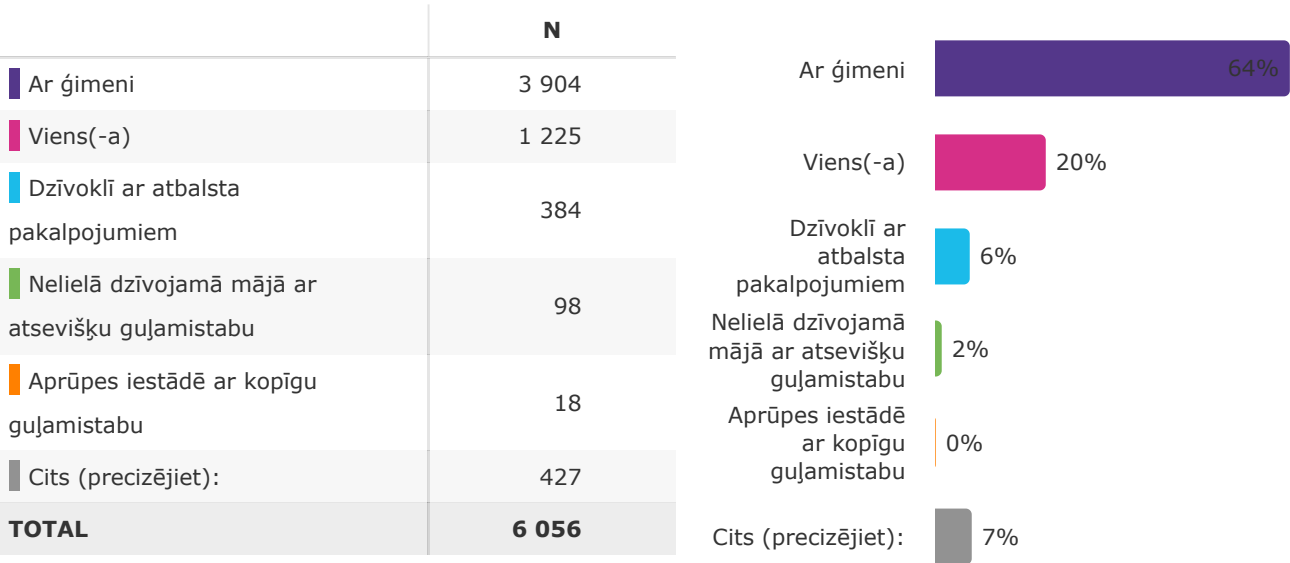
This question were only asked to people that consider themselves as living with disabilities.

This question were only asked to people that are not very satisfied of their current living arrangements.

Vai jūs pavadāt lielāko daļu dienas ar...?

Vai jums labāk patiktu dzīvot...?

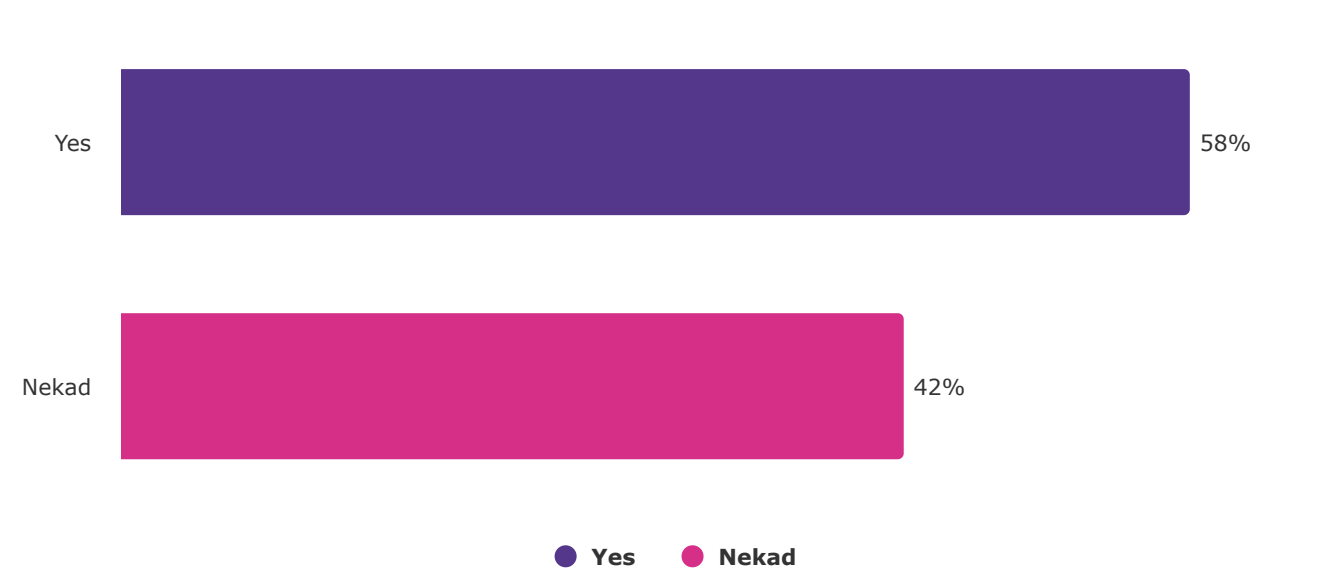

5. SOCIAL PARTICIPATION

**Discrimination, employment, school
participation, community
participation, social environment**

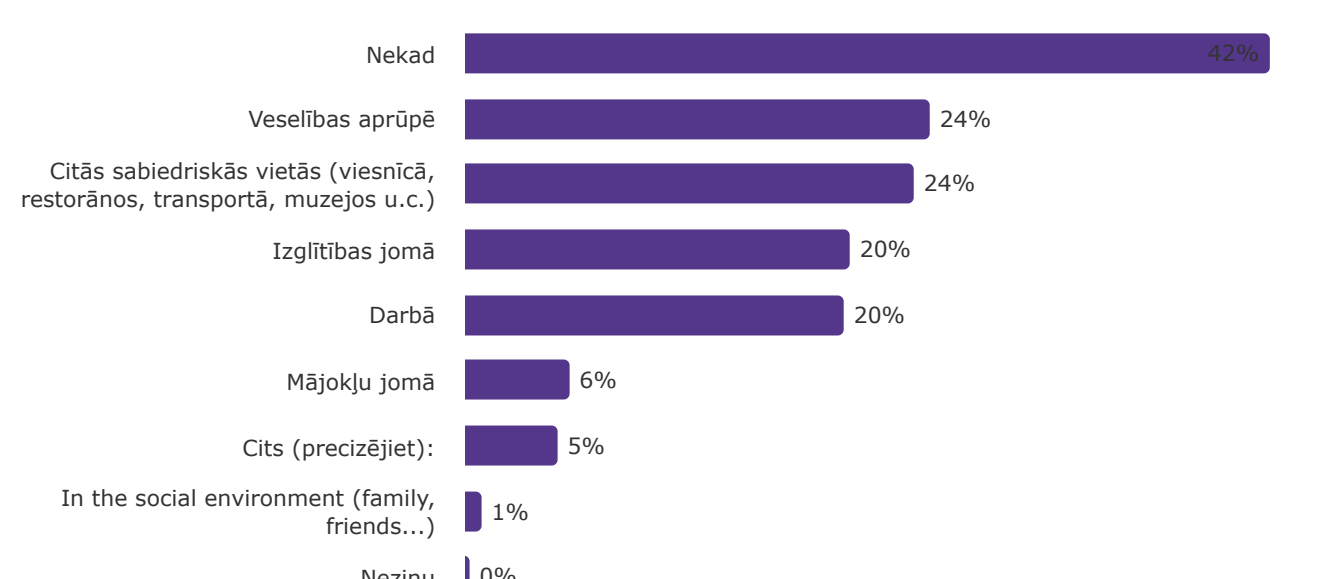
Vai esat kādreiz saskāries(-usies) ar diskrimināciju saistībā ar reto slimību vai invaliditāti?

	N	%
▼ Yes	5 270	58%
Veselības aprūpē	2 234	24%
Citās sabiedriskās vietās (viesnīcā, restorānos, transportā, muzejos u.c.)	2 158	24%
Izglītības jomā	1 850	20%
Darbā	1 822	20%
Mājokļu jomā	506	6%
Cits (precizējiet):	454	5%
In the social environment (family, friends...)	83	1%
█ Nekad	3 860	42%
TOTAL	9 126	

Vai esat kādreiz saskāries(-usies) ar diskrimināciju saistībā ar reto slimību vai invaliditāti?

	N	%
█ Nekad	3 860	42%
Veselības aprūpē	2 234	24%
Citās sabiedriskās vietās (viesnīcā, restorānos, transportā, muzejos u.c.)	2 158	24%
Izglītības jomā	1 850	20%
Darbā	1 822	20%
Mājokļu jomā	506	6%
Cits (precizējiet):	454	5%
In the social environment (family, friends...)	83	1%
Nezinu	25	0%
TOTAL	9 150	

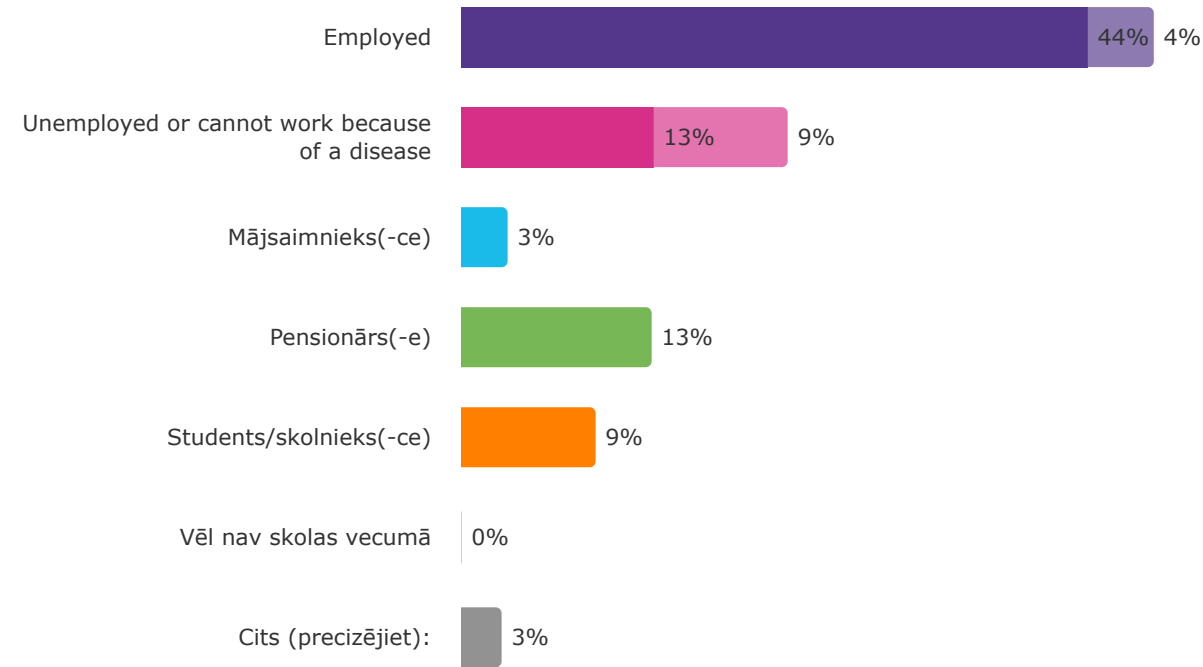

5.2. EMPLOYMENT

Employment and unemployment

Kāda ir jūsu pašreizējā situācija?

	N	%
▼ Employed	2 567	48%
Nodarbināts(-a)(vai daļēji nodarbināts(-a))	2 329	44%
Pašnodarbinātais(-ā)	238	4%
▼ Unemployed or cannot work because of a disease	1 216	23%
Bezdarbnieks(-ce)	716	13%
Cannot work because of the disease	500	9%
Mājsaimnieks(-ce)	177	3%
Pensionārs(-e)	714	13%
Students/skolnieks(-ce)	500	9%
Vēl nav skolas vecumā	4	0%
Cits (precizējiet):	154	3%
TOTAL	5 332	100%

- Nodarbināts(-a)(vai daļēji nodarbināts(-a))

Bezdarbnieks(-ce)

Pensionārs(-e)

Cits (precizējiet):

Pašnodarbinātais(-ā)

Cannot work because of the disease

Students/skolnieks(-ce)

Vēl nav skolas vecumā

Mājsaimnieks(-ce)
- ▼ Sample information : Age_patient between 16 and 64
- Rare Barometer

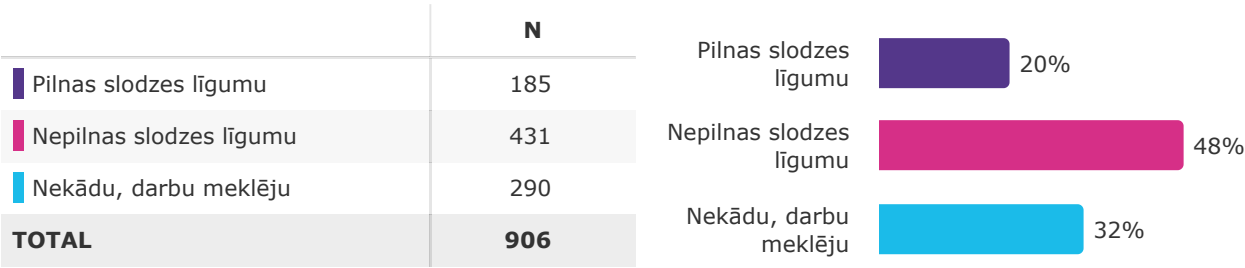
A EURORDIS INITIATIVE

EURORDIS

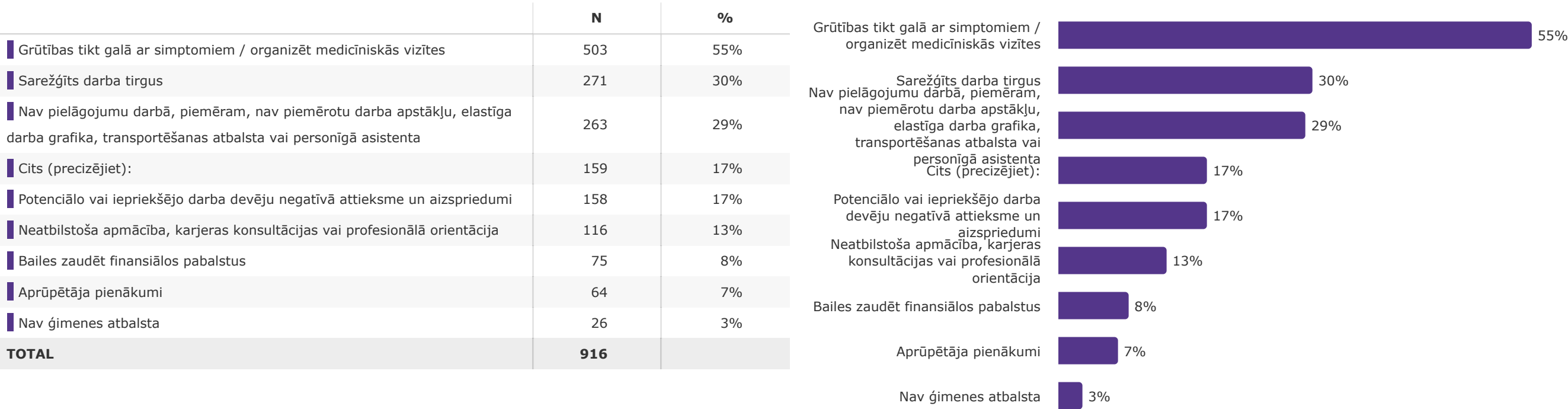
RARE DISEASES EUROPE

These questions were only asked to unemployed respondents.

Kāda veida darba līgumu jūs izvēlētos, ja kļūtu par darba ņēmēju?

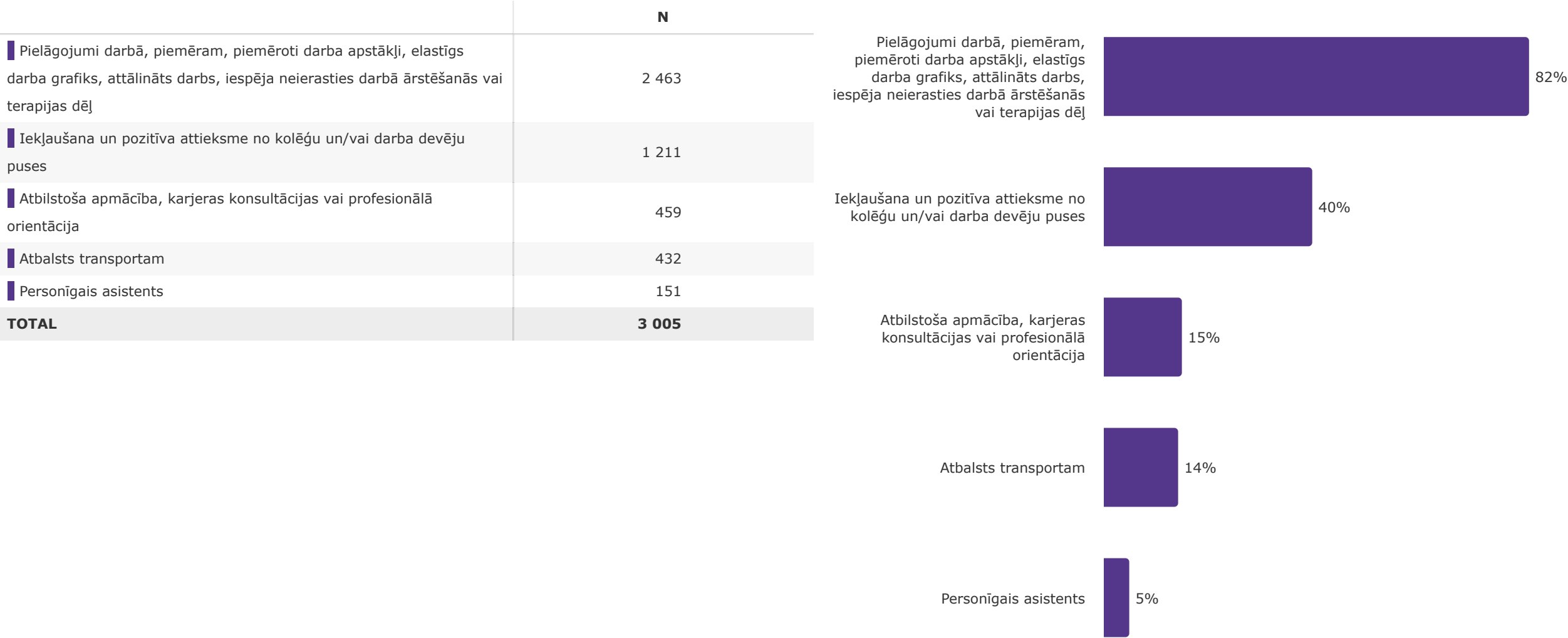

Kādi ir jūsu pašreizējās nenodarbinātības iemesli?

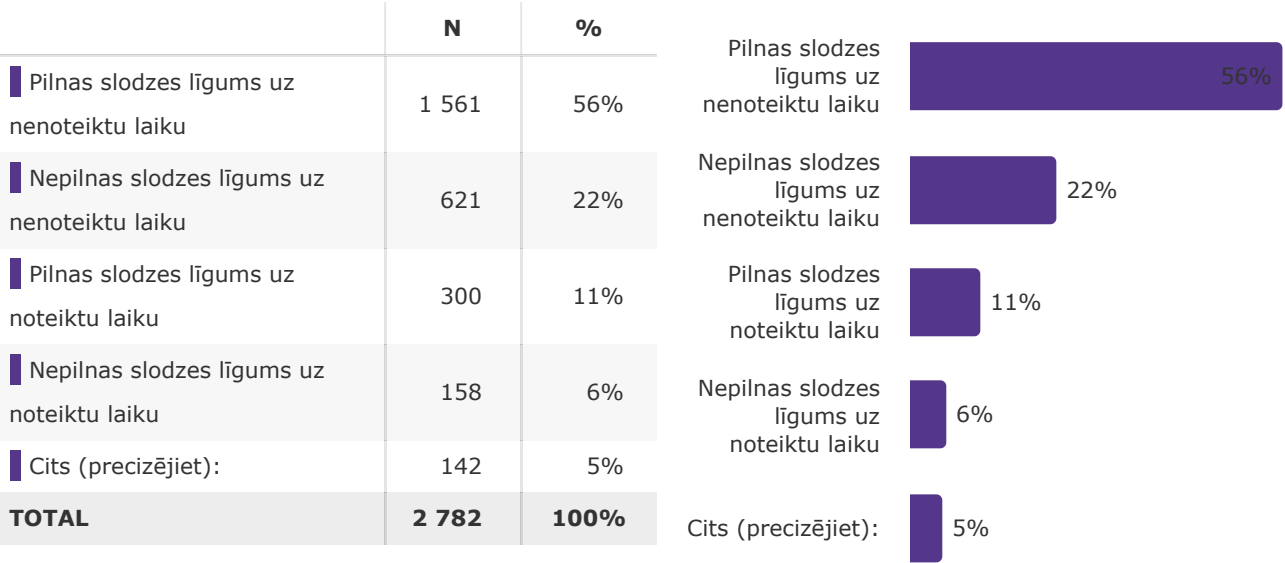
This question was only asked to respondents who are currently employed.

Jūsaprāt, kāds ar nodarbinātību saistīts atbalsts un darba vietas pielāgojumi var uzlabot jūsu darba dzīvi?

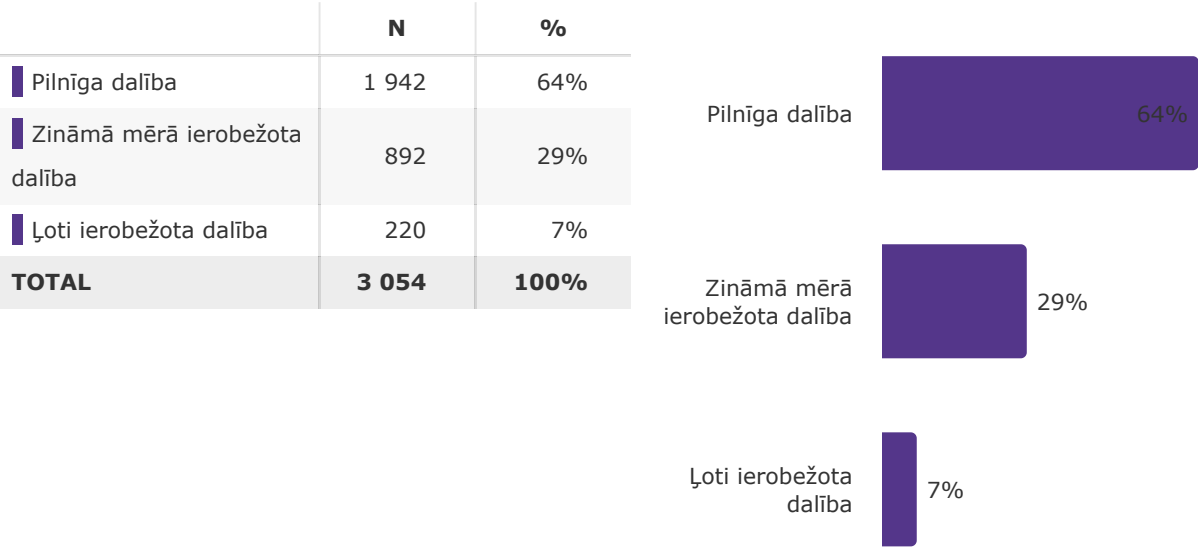

This question was only asked to respondents who are currently employed.

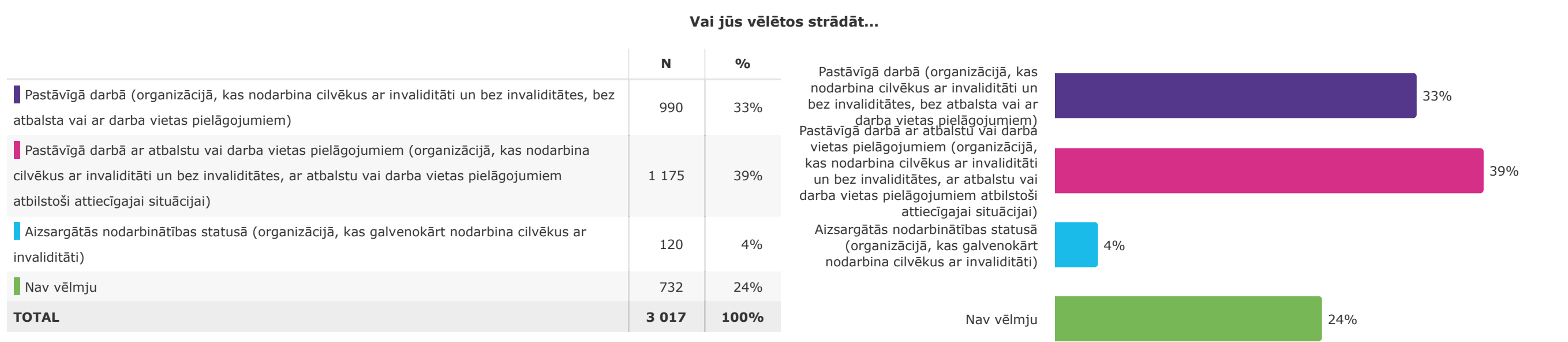
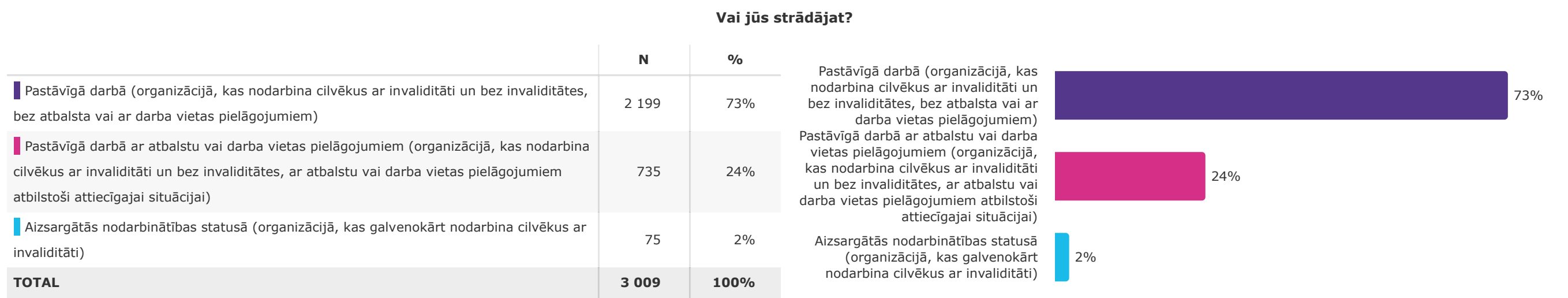
Kokia Jūsų darbo sutartis?

Kāda ir jūsu pašreizējā iesaiste darbā?

This question was only asked to respondents who are currently employed.

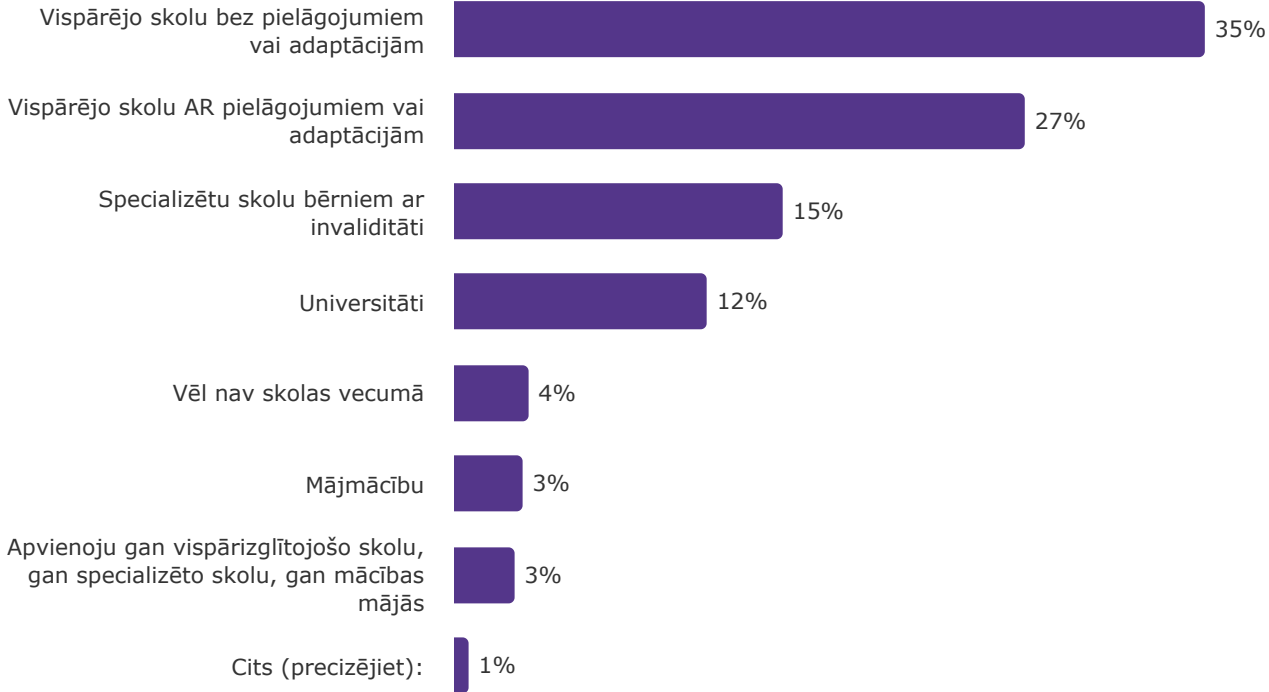

5.3. SCHOOL PARTICIPATION

This question was only asked to students/pupils

Vai jūs apmeklējat...

	N
■ Vispārējo skolu bez pielāgojumiem vai adaptācijām	662
■ Vispārējo skolu AR pielāgojumiem vai adaptācijām	504
■ Specializētu skolu bērniem ar invaliditāti	290
■ Universitāti	224
■ Vēl nav skolas vecumā	67
■ Mājmācību	62
■ Apvienoju gan vispārizglītojošo skolu, gan specializēto skolu, gan mācības mājās	54
■ Cits (precizējiet):	14
TOTAL	1 877

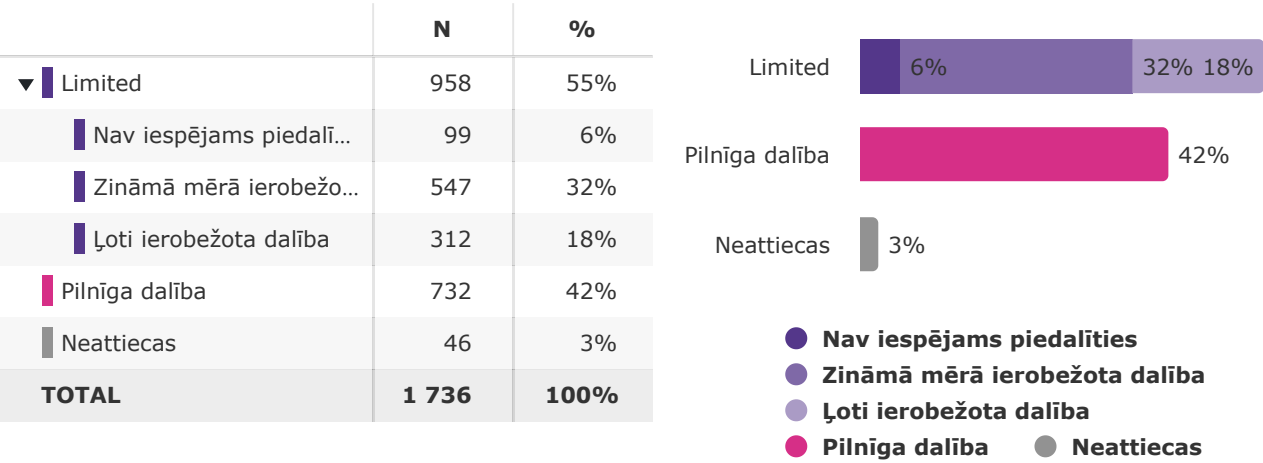

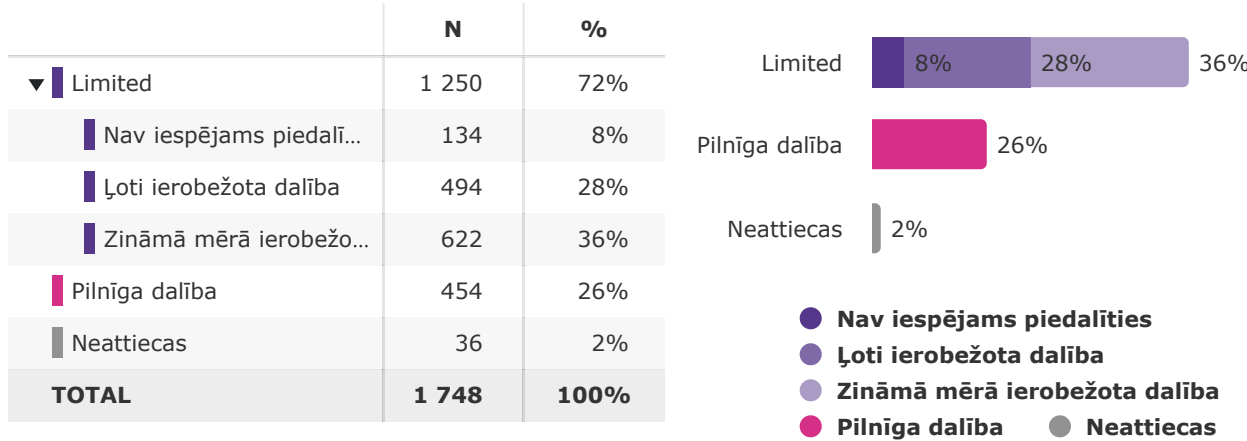
5.4. COMMUNITY PARTICIPATION

This question was only asked to students/pupils who attend school/college

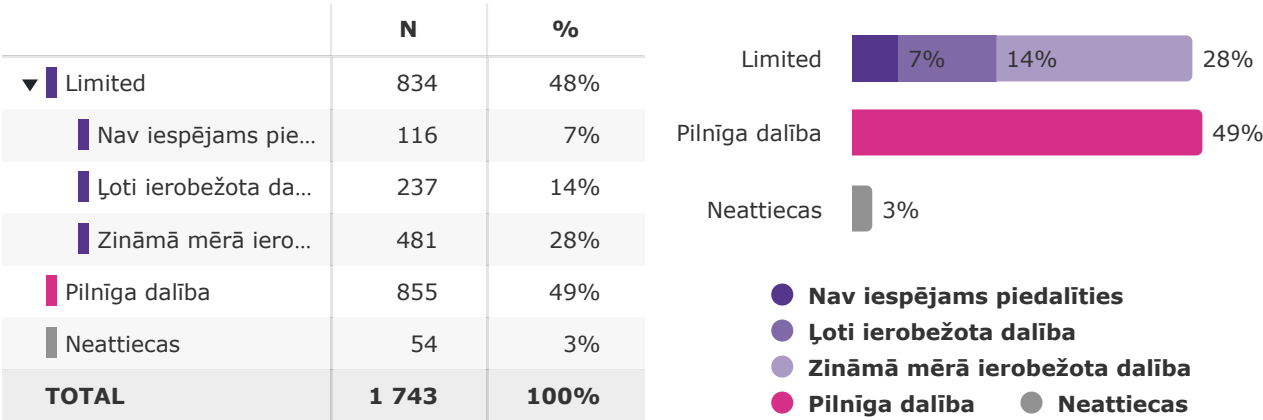
Compared to other people the same age, what is your current level of participation in educational (academic) activities with other students in the classroom?

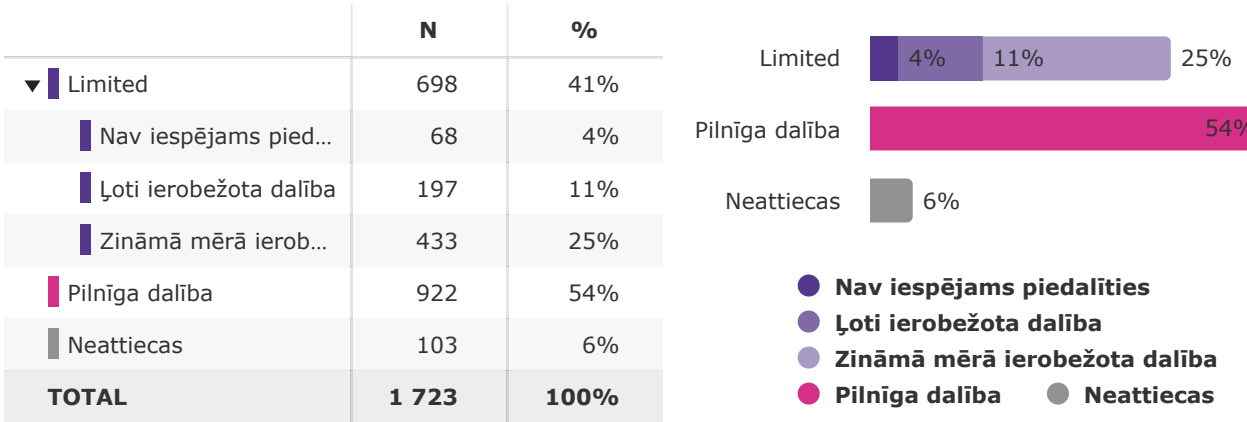
Compared to other people the same age, what is your current level of participation in social, play and recreational activities with other students (e.g., “hanging out”, sports, clubs, hobbies, creative arts, lunchtime or recess activities)?

Compared to other people the same age, what is your current level of participation in moving around at school/university (e.g., to get to and use the bathroom, playground, cafeteria, library or other rooms and things that are available to other students the same age)?

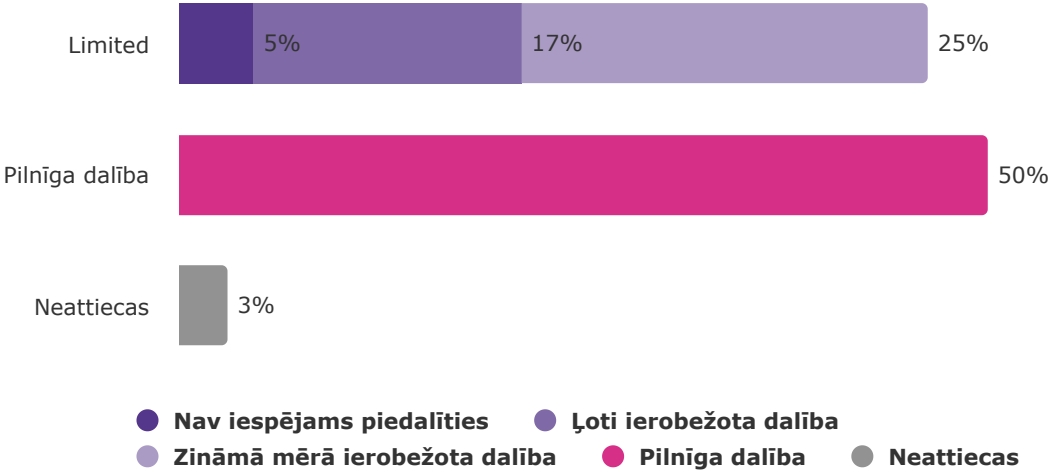

Izmantojot mācību materiālus un aprīkojumu, kas klasē(-ēs) ir pieejams citiem skolēniem/studentiem vai ir pielāgots jums (piemēram, grāmatas, datorus, krēslus un rakstāmgaldus)?

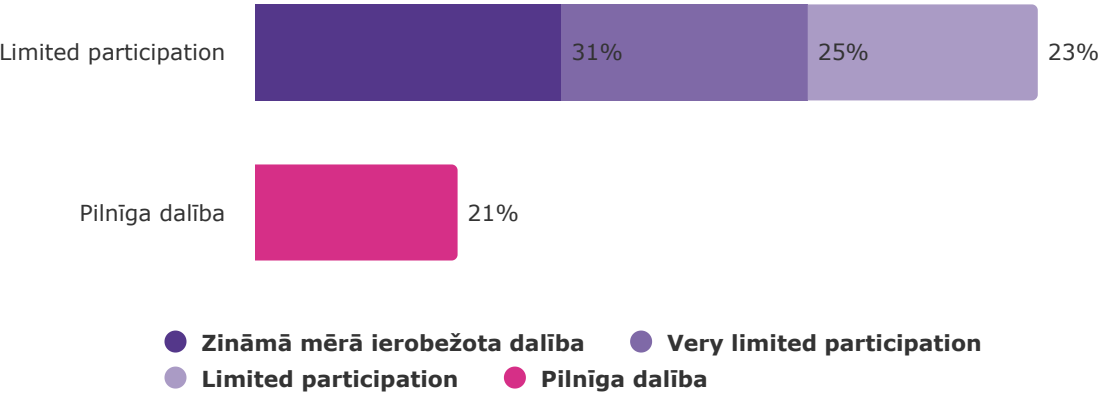
Sazinoties ar citiem skolēniem/studentiem un pieaugušajiem skolā/universitātē?

	N	%
▼ Limited	813	47%
Nav iespējams pied...	82	5%
Ļoti ierobežota dalība	291	17%
Zināmā mērā ierobe...	440	25%
Pilnīga dalība	880	50%
Neattiecas	54	3%
TOTAL	1 747	100%

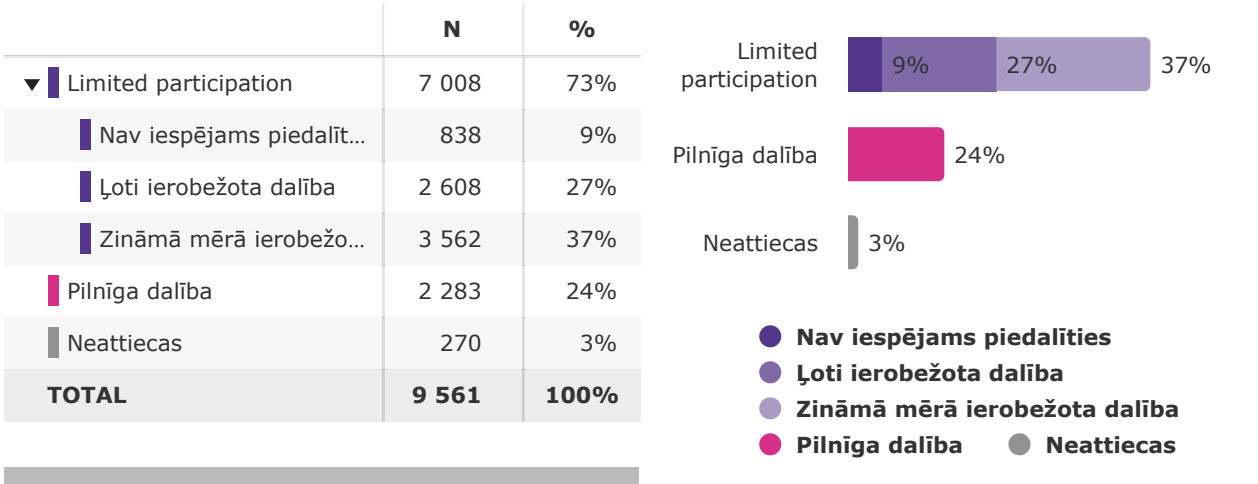
Sc_ScP_cat

	N	%
▼ Limited participation	1 229	79%
Zināmā mērā ierobe...	484	31%
Very limited particip...	386	25%
Limited participation	359	23%
Pilnīga dalība	319	21%
TOTAL	1 548	100%

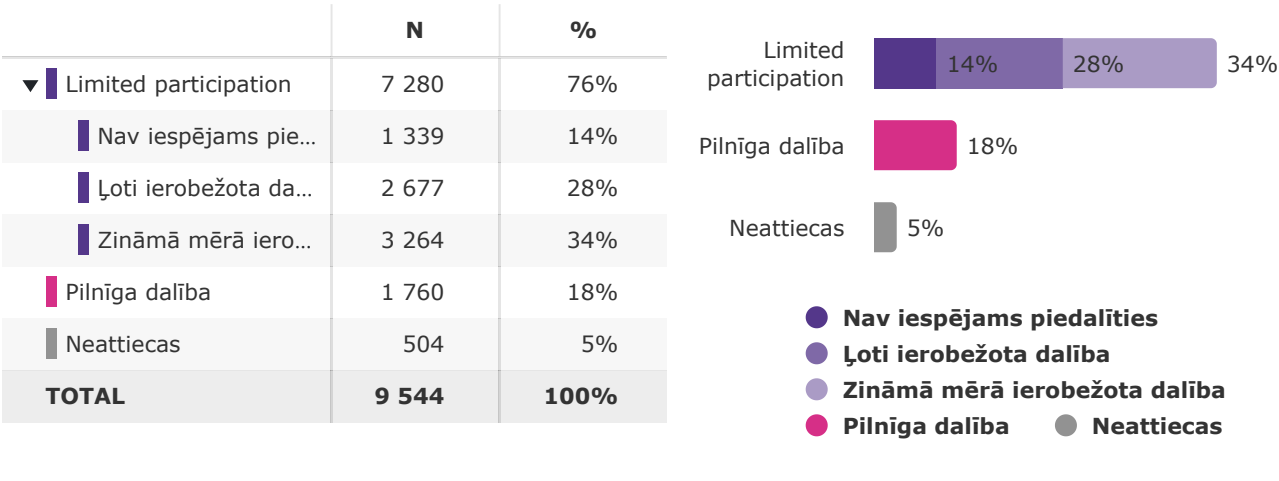

Compared to other people the same age, what is your current level of participation in the following activities:

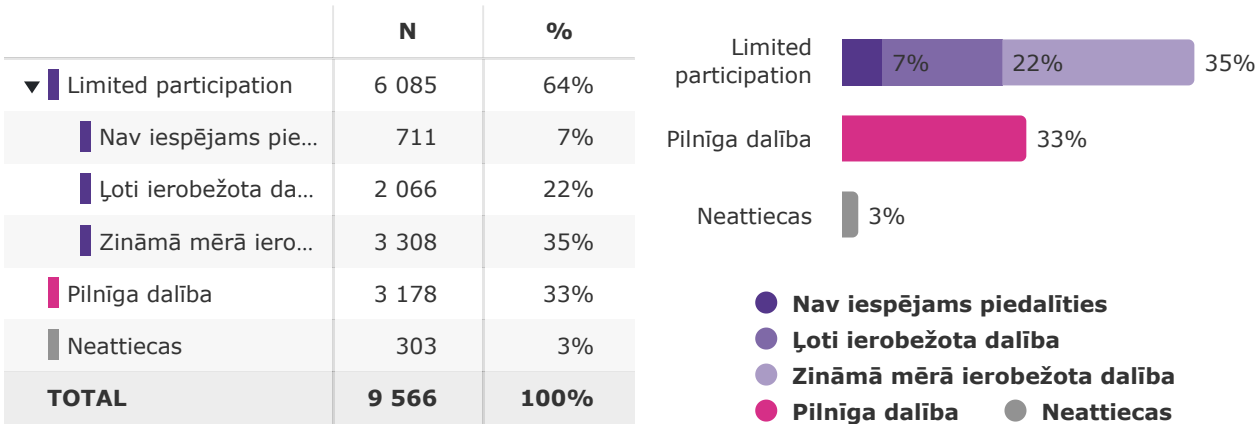
Sabiedriskajā dzīvē, rotaļās un brīvā laika pavadīšanas nodarbēs ar draugiem apkaimē un kopienā (piemēram, ikdienišķās spēlēs, kopā būšanas reizēs, ejot uz tādām sabiedriskām vietām kā kinoteātris, parks vai restorāns)?

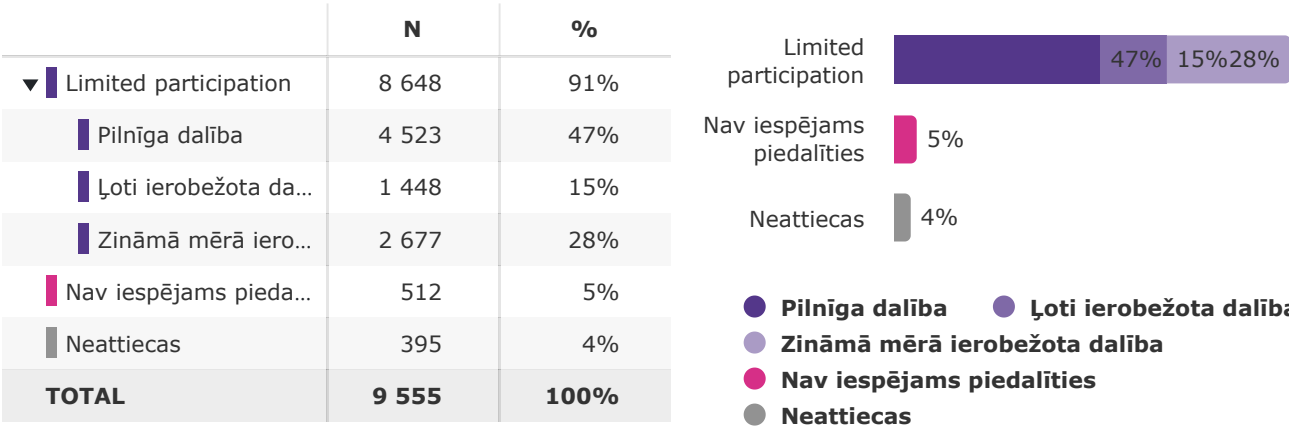
Organizētos pasākumos un nodarbēs apkaimē un kopienā (piemēram, komandu sporta veidos, pulciņos, svētku vai reliģiskos pasākumos, koncertos, parādēs un gadatirgos)?

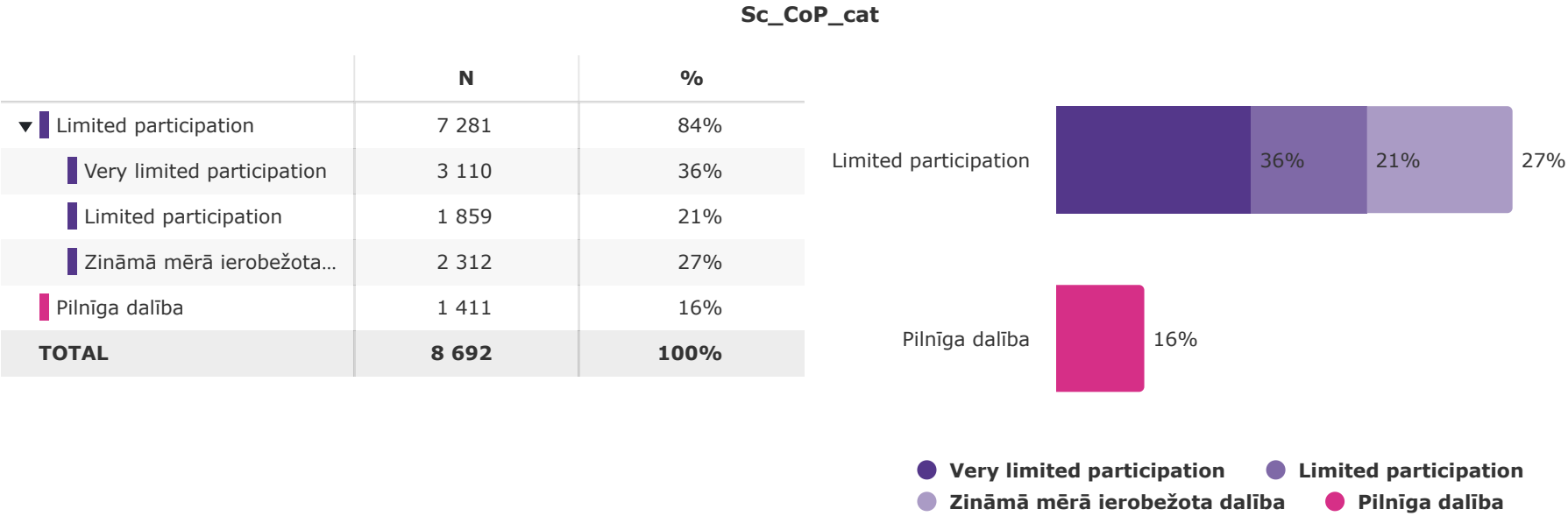

Pārvietojoties apkaimē un kopienā (piemēram, sabiedriskās iestādēs, parkos, restorānos, kinoteātros)?

Sazinoties ar citiem cilvēkiem apkaimē un kopienā?

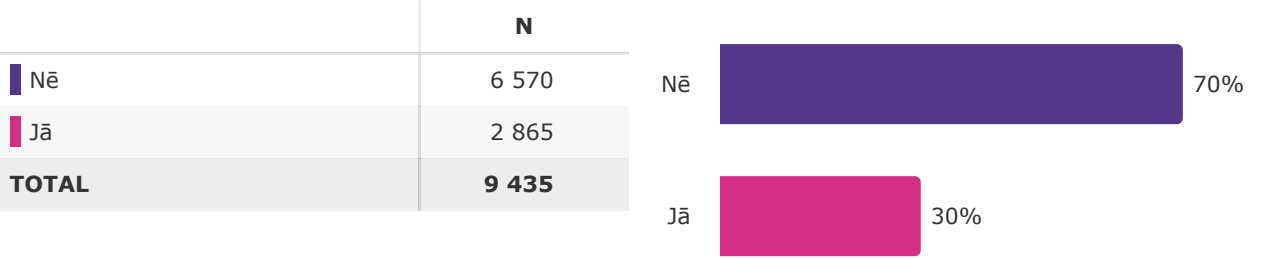

5.5. SOCIAL ENVIRONMENT

Kā jūs raksturotu sociālo atbalstu, ko saņemat no cilvēkiem (no tuviem cilvēkiem, uz kuriem var paļauties, citu cilvēku izrādītās rūpes, kaimiņu praktiskā palīdzība vajadzības gadījumā)?

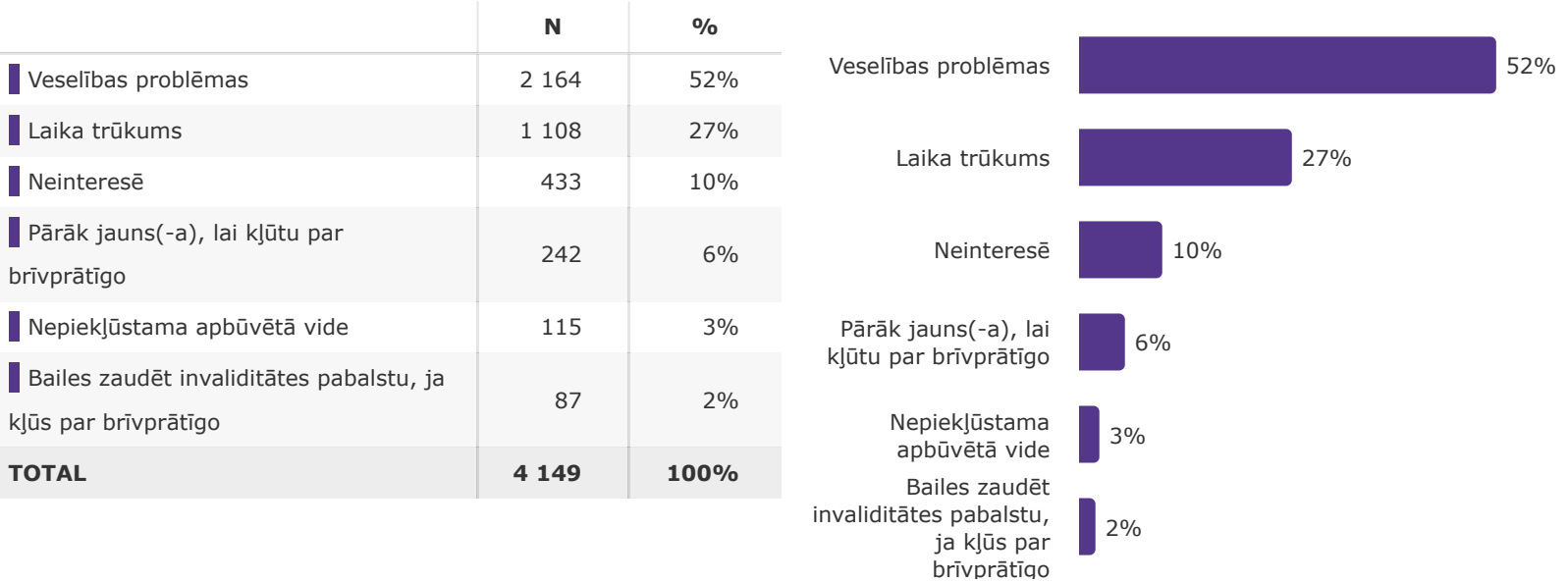

Vai pēdējo 12 mēnešu laikā esat veicis(-kusi) kādu neapmaksātu, neobligātu darbu vai neformālas aktivitātes (piemēram, palīdzot citiem cilvēkiem, palīdzot dzīvniekiem) kādas organizācijas labā?

This question was only asked to people who don't volunteer.

Kāpēc nē? Lūdzu, norādiet tikai vissvarīgāko iemeslu.

Paldies!

Ja jums ir kādi jautājumi, lūdzu, sazinieties ar Rare Barometer komandu, izmantojot e-pasta adresi rare.barometer@eurordis.org

Ja jums ir kādi jautājumi, lūdzu, sazinieties ar Rare Barometer komandu, izmantojot e-pasta adresi rare.barometer@eurordis.org